

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Навчально-науковий інститут «Інститут державного управління»

До захисту

В. о. завідувача кафедри публічного управління

та державної служби

к.держ.упр., доц. Набока Л. В.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ
НА РАЙОННОМУ РІВНІ

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр»

281 Публічне управління та адміністрування

28 Публічне управління та адміністрування

Виконавець

Здобувач 2 курсу, групи ЗПУА-1- (23)

В. О. Бондаренко

Науковий керівник

д.держ.упр., проф.

Ю. О. Куц

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ НА РАЙОННОМУ РІВНІ.....	7
1.1 Державне управління в системі публічного управління.....	7
1.2 Організація державного управління на районному рівні.....	14
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ НА РАЙОННОМУ РІВНІ.....	23
2.1 Державна виконавча служба в механізмі державного управління.....	23
2.2 Організація діяльності Ковпаківського відділу Державної виконавчої служби у м. Суми Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції.....	32
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ НА РАЙОННОМУ РІВНІ В УКРАЇНІ.....	43
3.1 Запровадження інституту приватних виконавців.....	43
3.2 Імплементация міжнародного досвіду розвитку державної виконавчої служби.....	50
ВИСНОВКИ.....	60
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ.....	63
ДОДАТКИ.....	74

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що сучасні виклики воєнного стану, збройного відстоювання незалежності Української держави вимагають нових підходів до процесу формування державних інститутів, в тому числі й інституту судових виконавців.

Для Державної виконавчої служби України (ДВС) та державних судових виконавців започаткована у 2016 році реформа, відповідно до якої в нашій країні було запроваджено змішану систему виконання судових рішень, поставила перед системою юриспруденції низку нових викликів. Так, дана реформа поставила на порядок денний необхідність адаптування системи примусового виконання судових рішень до ринкових через введення приватних судових виконавців.

Наразі ситуація з виконання судових рішень не є в повній мірі дієвою. Такий стан виконання рішень українських судів формує негативний імідж судових виконавців у широкого загалу громадськості, призводить до суттєвих матеріальних втрат держави, формує негативне ставлення громадян до судової системи України в цілому.

Саме тому є нагальним дослідження форм, методів та механізмів діяльності виконавчих органів щодо удосконалення організації та публічного управління розвитком державної виконавчої служби, на районному рівні безпосередньо.

Питання державного та публічного управління, регіонального управління, місцевого самоврядування ґрунтовно досліджуються в працях Харківських науковців, зокрема: Л. Белової, В. Бульби, Л. Величко, С. Газарян, В. Дзюндзюка, В. Єлагіна, В. Золотарьова, Д. Карамишева, М. Коваленка, Т. Ковальнової, О. Коротич, О. Крутій, Ю. Куца, М. Латиніна, В. Мартиненка, В. Наконечного, О. Орлова, Н. Статівки, Ю. Ульянченка та ін.

У той же час, треба відмітити, що при всій розгалуженості теоретичних і практичних доробок із проблематики державного управління, публічного управління та адміністрування, проблематиці удосконалення публічного

управління розвитком організації діяльності державної виконавчої служби на районному рівні, в сучасних умовах задекларованого поступу українського суспільства до європейських стандартів здійснення правосуддя та реалій воєнного стану в Україні вони не є достатньо узагальненими та потребують подальшого наукового опрацювання. Останнє актуалізує обрану проблему дослідження та визначило тему магістерської роботи.

Мета дослідження. *Метою* магістерської роботи є теоретичне узагальнення підходів до удосконалення публічного управління розвитком організації діяльності державної виконавчої служби на районному рівні. За приклад обрано Ковпаківський відділ Державної виконавчої служби у м. Суми Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції України.

Для реалізації мети дослідження було передбачено вирішення таких завдань:

- виокремити державне управління в системі публічного управління;
- охарактеризувати організацію державного управління на районному рівні;
- виокремити державну виконавчу службу в механізмі державного управління;
- проаналізувати організацію діяльності Ковпаківського відділу Державної виконавчої служби у м. Суми Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції;
- розробити шляхи вдосконалення організації діяльності державної виконавчої служби на районному рівні в Україні.

Об'єктом дослідження є система державного управління.

Предметом дослідження розвиток організації діяльності державної виконавчої служби на районному рівні.

Методи дослідження. Методичною основою магістерського дослідження є базисні положення теорії публічного управління та адміністрування.

Системний підхід було використано при вирішенні більшості завдань магістерської роботи, зокрема при визначенні напрямів дослідження і розробці

практичних рекомендацій щодо удосконалення організації публічного управління розвитком діяльності державної виконавчої служби, на районному рівні зокрема.

У роботі використовувалась сукупність загальнонаукових та прикладних методів дослідження, таких, як:

– загальнонаукові методи аналізу і синтезу, індукції і дедукції. Для узагальнення особливостей організації діяльності державної виконавчої служби на районному рівні, обґрунтування пропозицій щодо удосконалення організації публічного управління розвитком організації діяльності державної виконавчої служби на районному рівні. Та формулювання висновків;

– логіко-семантичний і метод узагальнення від загального до часткового дозволили поглибити понятійний апарат, здійснити характеристику адміністративного статусу посадових осіб ДВС;

– порівняльний метод – при аналізі зарубіжного досвіду організації публічного управління розвитком організації діяльності державної виконавчої служби на районному рівні з позиції можливостей застосування такого досвіду в Україні;

– кількісний аналіз – при виявленні сучасних особливостей організації публічного управління розвитком організації діяльності державної виконавчої служби на районному рівні в Україні.

Інформаційною базою дослідження за обраною тематикою стали Конституція України, закони України, укази Президента України, постанови Верховної Ради України та Кабінеті міністрів України, програмні документи державних органів виконавчої служби України, монографії та наукові статті, мережа Інтернет, особисті напрацювання автора.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблено теоретичні та методичні положення дають змогу підвищити ефективність публічного управління через розвиток механізмів удосконалення організація діяльності державної виконавчої служби на районному рівні в Україні. Можуть бути використані в практичній роботі, зокрема в діяльності

Ковпаківського відділу Державної виконавчої служби у м. Суми Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції України. А також в навчальному процесі ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна при викладанні дисципліни «Суспільний розвиток, місцеве самоврядування і регіональне управління».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Магістерську роботу виконано в рамках Комплексного наукового проекту Інституту державного управління Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Державне управління та місцеве самоврядування». З яким пов'язано і наукове дослідження, що проводилося кафедрою публічного управління та державної служби за темою «Розвиток персоналу публічної служби в Україні». Так, у межах цього дослідження магістрант обґрунтовує структурні складники механізму діяльності органів публічного управління та адміністрування щодо удосконалення організації діяльності державної виконавчої служби на районному рівні в Україні. Ковпаківського відділу Державної виконавчої служби у м. Суми Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції України зокрема.

Апробація результатів роботи. Основні положення магістерської роботи були впроваджені в практику під час практичної діяльності автора.

Актуальність, результати та висновки даного магістерського дослідження обговорювалися на кафедрі публічного управління та адміністрування ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ

ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

НА РАЙОННОМУ РІВНІ

1.1 Державне управління в системі публічного управління

Війна в Україні, необхідність давати відсіч агресору не змінили курс нашої держави на європейське майбутнє. Трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні, та стратегічний курс на інтеграцію до європейського співтовариства обумовлюють необхідність фундаментального перегляду ролі держави в суспільно-правових відносинах. У сучасних умовах система державного управління, що була характерною для командно-адміністративної моделі. Демонструє свою невідповідність викликам і потребам постіндустріального суспільства.

Європейський вектор розвитку України вимагає поступового впровадження принципів європейської цивілізаційної моделі, що є складним процесом трансформації. Основною метою цього переходу є формування політично організованого, соціально відповідального суспільства. Яке характеризується активною участю громадян у політичному житті, підвищенням рівня їхньої ділової активності та ефективним забезпеченням прав і свобод кожного.

Водночас, такі зміни потребують удосконалення механізмів державного управління, зокрема на рівні районних структур виконавчої влади. Оскільки саме цей рівень є ключовим у забезпеченні ефективної взаємодії між державою та громадянами. Тут доречно згадати специфічний аспект, що стосується роботи виконавчої служби на районному рівні.

Є велика кількість визначення дефініції «Система». Наведемо декілька, наближених до науки публічне управління та адміністрування. Так, система, визначає Вільна українська енциклопедія «Вікіпедія» (від давньо-грецького

σύστημα — «сполучення», «ціле», «з'єднання») – множина взаємопов'язаних між собою елементів, що утворюють єдине ціле, взаємодіють із середовищем та між собою, і мають мету [75].

Система (від грецьк. ουσιαστικόν - поєднання, утворення), П. Йолон, у Філософському енциклопедичному словнику дану дефініцію визначає, як сукупність визначених елементів. Між якими існує закономірний зв'язок чи взаємодія. Якісні характеристики цих елементів становлять зміст системи, сукупність закономірних зв'язків між елементами - внутрішню форму. Або структуру системи.

Природа складових елементів і характер структури системи найрізноманітніші. Система можуть утворювати окремі тіла, явища, процеси, що вступають між собою у взаємодію, обмінюються енергією. Або речовиною, виконують спільну функцію тощо; окремі думки, наукові положення, абстрактні об'єкти, між якими встановлені співвідношення взаємозалежності, підпорядкування, послідовності, вивідності тощо. Для об'єктів, які характеризуються як система, найважливішими рисами є внутрішня розчленованість та функціональна цілісність. За природою елементів та характером структури виділяють різні види систем. Найпоширенішим є поділ систем на матеріальні, що існують в об'єктивній реальності, та ідеальні, що є виразом людської свідомості, мислення та психіки. Матеріальні включають у себе системи неорганічної (фізичні, геологічні, хімічні) та органічної природи (клітини, організми, популяції, екосистеми). Ідеальними системами є поняття, гіпотези, теорії, лінгвістичні та логічні побудови, психічні утворення тощо. Особливим класом систем, де органічно поєднані матеріальні та ідеальні елементи, є системи соціальні, соціокультурні, інформаційні [21, с. 583-583].

Система, на думку Ю. Сурміна, висловлену дослідником у Енциклопедичному словнику з державного управління - сукупність елементів, що характеризується структурою, зв'язками та функціями, які забезпечують цілеспрямований розвиток. У сучасній науці існує кілька варіантів визначення поняття “система” залежно від того, яке базове поняття покладено в його основу.

Такими поняттями можуть бути “цілісність”, “сукупність”, “множина”. Він наводить приклад, що деякі дослідники вважають її як певну частину світу, яку можна описати як деяку множину змінних. Деякі дослідник розглядають її як організоване ціле. Інші розуміють перше, система - це сукупність елементів. По-друге, елементи поєднані один з одним зв'язками, які значно більш міцні порівняно зі зв'язками цих елементів з об'єктами навколишнього середовища. По-третє, вона характеризується організацією, яка відрізняє її від навколишнього середовища з його високою ентропією. По-четверте, для них характерні інтегровані властивості, які не збігаються з властивостями суми елементів, а також відрізняються від властивостей окремих елементів. Тому вона є цілісним утворенням. Важливими властивостями даного феномену є структурність, взаємозалежність із навколишнім середовищем, ієрархічність, множинність описів [82, с. 641].

Система, констатує в Енциклопедії державного управління Ю. Сурмін, це сукупність елементів, що характеризується структурою, зв'язками та функціями, які забезпечують її цілеспрямований розвиток як цілого. Для них характерні кілька важливих ознак. По-перше, вона - це сукупність елементів. По-друге, елементи поєднані один з одним зв'язками, які значно міцніші порівняно зі зв'язками цих елементів з об'єктами навколишнього середовища. По-третє, вона характеризується організацією, яка відрізняє її від навколишнього середовища з його високою ентропією. По-четверте, для них характерні інтегровані властивості, які не збігаються з властивостями суми елементів, а також відрізняються від властивостей окремих елементів. Тому система є цілісним утворенням [82, с. 641].

Система публічного управління в термінологічному словнику «Публічне управління» В. Яцук визначає, по-перше, як сукупність органів державного управління та місцевого самоврядування. Що справляють організуючий вплив на суспільні відносини шляхом реалізації управлінських функцій у межах визначеної компетенції на підставі законодавства. А також взаємовідносин між

цими органами. По-друге, як сукупність суб'єктів та об'єктів публічного управління, а також взаємовідносин між ними [96, с. 163].

Система публічного адміністрування Н. Драгомирецька у цьому ж словнику вихзначає, як, по-перше, єдність і взаємозв'язок органів державного і муніципального управління (суб'єктів публічного адміністрування). Та тих об'єктів управління, стосовно яких вони реалізують свої управлінські впливи. Їх охороняють, змінюють або розвивають. І по-друге, яка поєднує адміністративні органи (органи публічного управління), органи територіального самоуправління, професійні органи самоуправління, інші державні установи (фонди, незалежні установи, ради), державні і приватні юридичні і фізичні особи [16, с. 161].

Н. Мельтюхова вважає, що система державного управління - цілісна система, що органічно поєднує у своєму складі: суб'єкт управління (керуючу систему); об'єкт управління (керовану систему). Усю сукупність різноманітних зв'язків. Які при цьому здійснюються (систему управлінських відносин щодо їх взаємодії). Такий підхід є найбільш поширеним. Але він не розкриває всю складність та її масштабність. Адже суб'єкт і об'єкт управління теж є великими системами, кожна з яких має свої характеристики, розподіляється на підсистеми та елементи. Вона побудована для вирішення багатоцільових завдань; відображає різні непорівнянні аспекти та характеристики об'єкта [42, с. 642].

Подібне визначення системи державного управління Н. Мельтюхова дає і Енциклопедії державного управління: система державного управління, пише авторка це цілісна. Вона органічно поєднує у своєму складі: суб'єкт управління (керуючу систему). Об'єкт управління (керовану систему). Усю сукупність різноманітних зв'язків, які при цьому здійснюються (систему управлінських відносин щодо їх взаємодії).

Державне управління - це система, побудована для вирішення багатоцільових завдань. Що відображає різні аспекти та характеристики об'єкта, які складно побачити з позиції одного спостерігача (суб'єкта управління). Для опису діяльності об'єкта управління необхідно використовувати кілька мов

(законодавчої, виконавчої, судової влади). Та взаємопов'язаний комплекс різних моделей управління, тому вона може бути ідентифікована як складна [41, с. 515].

Поняття «система» яким ми оперуємо в галузі науки публічне управління та адміністрування є, безумовно соціальною системою. Система соціальна, говорить Ю. Сурмін в Енциклопедичному словнику з державного управління - суспільство і його складові, що виступають як системні цілісності. Вона є складним організованим, упорядкованим цілим. Яке складається з індивідів, соціальних спільнот та інститутів, що об'єднуються різноманітними зв'язками та відношеннями і мають соціальну природу.

Основну роль у таких системах відіграють люди, які виступають суб'єктами соціальної діяльності. Вона утворюється завдяки спільній меті, розумінню компонентами цієї системи своїх завдань та функцій. Значну роль у цій системі відіграють прямі та зворотні зв'язки, принцип ієрархії, соціокультурні стандарти, зразки поведінки тощо. Соціальна система характеризується високою здатністю до самоорганізації, активною діяльністю та адаптивністю. Природа її зумовлена такими факторами, як тип цивілізації, рівень економічного, політичного, соціального та духовно-культурного розвитку, прояв людської активності.

Державне управління розглядає таку систему як базову основу управління, що забезпечує його принципи та теоретико-методологічний зміст. Соціальна система - різновид складних систем, які мають такі характеристики. Поліструктурність, поліфункціональність, поліваріантність розвитку. Тобто вони принципово багатолікі, багатоальтернативні, характеризуються:

- множина станів.
- недетермінованість, стохастичність і самодостатність.
- наявність механізмів цілевизначення. Завдяки чому формуються цілі, програми, напрями руху. Гнучкість, адаптивність, стійкість, здатність до виживання, збереження своєї самобутності.
- єдність раціонального та ірраціонального, розуму й безглуздя, думки та почуття.

- вони є органічними системами, які спроможні відновлювати елементи, структури, функції. Характеризуються саморозвитком, саморегуляцією, самоуправлінням, самоорганізацією. Мають просторово-часову обмеженість, нестійкість, залежність; є системами зі штучними елементами, структурами, функціями [82].

Із розвитком інститутів громадянського суспільства та поширенням демократичних цінностей у ХХ столітті значно посилювалося невдоволення населення низькою ефективністю функціонування державних установ та недостатньою якістю публічних послуг, які ними надавалися. Така ситуація спричинила необхідність проведення масштабних адміністративних реформ у розвинених країнах, спрямованих на модернізацію діяльності публічного сектору з урахуванням зростаючих потреб громадян. Відтак, механізми соціального управління еволюціонували, змінивши традиційну парадигму «наказувати і керувати» на більш адаптивну модель «мотивувати і досягати результатів».

Основою цього переходу стало впровадження нових підходів до управління суспільством, які можна класифікувати наступним чином:

1. Модифікація управлінських підходів. Заміна традиційних методів управління, які базувалися на використанні владних повноважень. Більш гнучкими і адаптивними інструментами, що враховують динамічний характер суспільних процесів.

2. Відмова від жорстких бюрократичних процедур. Перехід до практик, орієнтованих на забезпечення високоякісного надання публічних послуг. Що передбачає спрощення адміністративних процедур та підвищення прозорості діяльності державних органів [84, с. 34].

Ці зміни створили підґрунтя для виникнення нової моделі управління в публічному секторі – концепції «публічного адміністрування». Ця модель стала не лише відповіддю на вимоги суспільства. Але й закономірним етапом у еволюції державного управління. На відміну від класичного державного управління, публічне адміністрування передбачає цілеспрямовану взаємодію

публічних адміністрацій із фізичними та юридичними особами задля реалізації законодавчих і підзаконних актів. До основних функцій публічного адміністрування належать:

- орієнтуюче планування, що визначає пріоритетні напрями соціально-економічного розвитку.
- формування правових, економічних та організаційних умов для реалізації інтересів суб'єктів взаємодії.
- координація діяльності, включаючи розподіл праці, моніторинг і оцінювання результатів [84].

Публічне адміністрування виступає невід'ємним компонентом сучасної системи державного управління. Спрямованим на адаптацію управлінських механізмів до потреб соціально-економічного розвитку суспільства. У визначенні ООН, публічне адміністрування охоплює централізовану організацію реалізації державної політики та програм. А також забезпечення ефективної координації діяльності персоналу.

Згідно з позицією окремих дослідників, публічне адміністрування тісно пов'язане з імплементацією законодавчих і нормативних актів, прийнятих державними органами. Інші науковці вбачають його роль у застосуванні управлінських підходів в економічній, політичній, правовій та інших сферах. А також у виконанні функцій виконавчої, законодавчої і судової влади з метою забезпечення регулювання суспільних відносин та надання публічних послуг [7]. Порівнюючи поняття «державне управління» та «публічне адміністрування», можна визначити їх суттєві концептуальні відмінності. Державне управління має вузький фокус і базується на функціонуванні держави як інституції, що здійснює владу. Публічне адміністрування, своєю чергою, орієнтоване на взаємодію з суспільством через механізми публічної влади. Така відмінність визначає авторитарний характер державного управління. Яке концентрується на державах-об'єктах. І демократичний характер публічного адміністрування, у якому центральним об'єктом виступає суспільство.

Реструктуризація системи публічного управління є реакцією на зміну пріоритетів суспільного розвитку. Зокрема на процеси демократизації. У цьому контексті особливе значення набувають тенденції диджиталізації, що дозволяють оптимізувати комунікацію між владою та суспільством. Як зазначає М. Лахижа, е-демократія та е-урядування є ключовими елементами сучасного публічного управління. Однак їх упровадження супроводжується технологічним відставанням та певною недосконалістю управлінських механізмів [74, с. 26].

Таким чином, базова модель системи публічного управління має забезпечувати принципи системності, скоординованості та послідовності в реалізації управлінських рішень. Відсутність цих принципів породжує явища хаотичності, порушує стабільність і знижує очікувану результативність функціонування системи. Водночас, нагальним завданням залишається розробка ефективних форм організації влади на рівні місцевого самоврядування. Це передбачає врівноваження компетенцій і повноважень. Із метою мінімізації ризиків сепаратизму та гармонізації місцевих ініціатив із загальнонаціональними інтересами держави.

1.2 Організація державного управління на районному рівні

Кожна країна має свій адміністративно-територіальний поділ. В цих адміністративно-територіальних одиницях складається під дією різноманітних факторів своя система управління. Україна має також поділ на регіони (їх 27 – Автономна республіка Крим, 24 області, м. Київ і м. Севастополь). Кожен із цих регіонів має свою систему управління. Області складаються з районів і територіальних громад.

У 2020 році 17 липня своєю Постановою «Про утворення та ліквідацію районів» Верховна Рада України прийняла рішення за № 3650. Відповідно до нього, зараз в Україні 136 районів. Старі 490 районів Парламент України ліквідував [67].

Регіон, їх в Україні 27, (англ. region). В. Мамонова у Енциклопедії державного управління (Київ, НАДУ, 2011) визначає як: адміністративно-територіальна одиниця субнаціонального рівня. Утворена в законодавчому порядку з урахуванням історичних, політичних, соціальних і культурних особливостей. Існує з метою здійснення державної політики та реалізації спільних інтересів населення. Забезпечується діяльністю територіальних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Є багатофункціональною системою, яка створюється шляхом синтезу політичних, екологічних, соціальних, економічних, психологічних та інших сфер життєдіяльності населення.

Декларація щодо регіоналізму в Європі, прийнята 1996 р. Асамблеєю європейських регіонів, яка репрезентує майже 300 європейських регіонів, підкреслює, що регіони “мають взяти на себе відповідальність в тих галузях, де в них є перевага серед інших. В економіці (зайнятність), в культурі, у захисті навколишнього середовища, в регіональному та загальнодержавному плануванні, в наукових дослідженнях тощо” [38]. У ній викладено такі основні положення щодо визначення Регіону:

- є територіальним утворенням, яке сформовано у законодавчому порядку на рівні. Що є безпосередньо нижчим після загальнодержавного, та наділене політичним самоврядуванням.

- визнається національною конституцією або законом. Вони гарантують його автономію, самобутність, владні повноваження та організаційний устрій.

- має власну конституцію, статут автономії або інший закон, який є частиною загальнодержавної правової системи на найвищому рівні. В одній державі можуть бути регіони з різним статусом, який може бути змінений лише за узгодженням з регіоном.

- формує і фінансує свою адміністрацію та встановлює свою представницьку символіку.

- розмежування повноважень між державою та регіоном

встановлюється національною конституцією або законодавством у відповідності до принципів політичної децентралізації та субсидіарності [38, с. 309-310].

Управління в регіоні здійснюється за двома основними структурами: місцевими державними адміністраціями (на обласному рівні – обласними, на районному – районними). В період воєнного стану вони мають назву й повноваження військових обласних і військових районних адміністрацій. Та відповідними радами. На регіональному рівні мають свої повноваження і регіональні відділення центральних органів виконавчої влади. Це територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади.

Територіальні органи центрального органу виконавчої влади, записано в Законі України «Про центральні органи виконавчої влади» утворюються як юридичні особи публічного права в межах граничної чисельності державних службовців та працівників центрального органу виконавчої влади. І коштів, передбачених на його утримання, ліквідовуються, реорганізуються за поданням міністра, який спрямовує та координує діяльність центрального органу виконавчої влади, Кабінетом Міністрів України [68].

Державне управління (англ. governance) - діяльність держави (органів державної влади), Ю. Ковбасюк і В. Бакуменко у Енциклопедії державного управління (Київ, НАДУ, 2011) визначають як спрямована на створення умов для якнайповнішої реалізації функцій держави. Основних прав і свобод громадян, узгодження різноманітних груп інтересів у суспільстві та між державою і суспільством, забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами [26]. Видатний німецький учений М. Вебер визначив державне управління як конкретний вид діяльності щодо здійснення державної влади. Який має функціональну та компетенційну специфіку, що відрізняє її від інших видів та форм реалізації державної влади. В енциклопедії Britanika Державне управління охарактеризоване як діяльність, що включає здійснення політики та програм урядів.

Ключовими поняттями для державного управління є держава і державна влада. Оскільки воно є способом функціонування й реалізації державної влади з метою становлення і розвитку держави.

Держава є основним інструментом політичної системи суспільства, що здійснює управління останнім, охорону його економічної та соціальної структури, організацію й упорядкування соціально неоднорідного суспільства. Забезпечення його цілісності та безпеки. Це історично складена структура для забезпечення потреб політичної еліти, соціальних груп і громадян.

В основу держави покладена державна влада, що є інструментом забезпечення існування держави та досягнення її цілей. Її обов'язковим атрибутом. Державна влада має здатність впливати на процеси в суспільстві за допомогою спеціальних органів та установ. Останні є складовими єдиного механізму державної влади. Державне управління, на думку відомого українського вченого В. Цветкова, за змістом є процесом реалізації державної влади, її зовнішнім, матеріалізованим вираженням. Яке поза цим не існує [71, с. 105].

Сфери діяльності держави безпосередньо трансформуються у сфери Державного управління. Це розроблення й здійснення внутрішньої та зовнішньої політики, правове визначення і регулювання відносин у масштабах усього суспільства. Формування та реалізація державного бюджету тощо. Дуже важливим аспектом розуміння стану і розвитку Державного управління є врахування його об'єктивних основ. А саме природно-географічних умов, культурно-історичної спадщини та соціально-економічних умов [26, с. 157-159].

Організаційна структура державного управління, на думку В. Яценка, – це компонент системи державного управління. Зумовлений її суспільно-політичною природою, соціально-функціональною роллю, цілями і змістом. Який об'єднує в собі певну сукупність державних організацій. Їх персонал, матеріальні та інформаційні ресурси, що виділяються і витрачаються суспільством на формування та реалізацію державно-управлінських впливів і підтримання життєздатності самого суб'єкта управління. Визначальною

передумовою ефективного функціонування державно-управлінської системи є організаційна структура державного управління. Зорієнтована на забезпечення належної реалізації визначальних цілей і завдань. Організаційна структура державного управління є державно-управлінською категорією. Що характеризує відносини сукупності ланок державного апарату та організаційні зв'язки між ними. Вони базуються на суворій підпорядкованості й повинні забезпечувати взаємозв'язок між керівною та керованою підсистемами. Взаємодію елементів системи [95, с. 118-121].

Важливою функцією держави є підтримка розвитку регіонів. Одним із механізмів такої підтримки є пряме державне управління. Особливо це актуальним є в період воєнного стану, в Україні зокрема, та повоєнного відновлення.

Державне управління регіонами, на думку Я. Жовнірчика, зафіксовану в Енциклопедії державного управління (НАДУ, Київ, 2011 р.) це організаційний і регуляторний вплив держави на економічну діяльність суб'єктів ринку. З метою її впорядкування й підвищення результативності. Цей вплив є функціонально організованим, вирішує конкретні завдання. Це свідомо і цілеспрямована діяльність, пов'язана з реалізацією державно-владних повноважень суб'єктами публічної влади і регламентована юридичними нормами. Основними функціями Це є організація, планування, регулювання, кадрове забезпечення, контроль та ін. Організаційно-регуляторна дія держави має 2 складові - політичну й адміністративну. У межах політичного управління вирішуються питання, що, навіщо, чому, адміністративного - як і за допомогою кого. Пріоритети його є:

- взаємодія державних, громад. структур і бізнесу. Удосконалення функцій цих структур. Зменшення диференціації регіонального розвитку.
- розширення повноважень регіональних органів державної влади залученні інвестиційних ресурсів.
- забезпечення комплексного і збалансованого розвитку регіонів.

Одним із важливих завдань державного управління регіонами є створення організаційних механізмів. Які б забезпечували постійну підтримку високого рівня ефективності функціонування регіон. органів влади [18, с. 75-76].

Держава має сприяти підтримці економічної, соціальної і політичної стабільності в кожному регіоні, забезпеченню ефективної взаємодії регіонів, поєднанню конкретних підходів до вирішення проблем в окремих регіонах. І єдності загальних принципів функціонування ринку на всій території. Основним завданням такого управління є створення такої системи управління (від центральних до місцевих виконавчо-розпорядчих органів). Яка була б здатна забезпечувати вирішення безлічі складних завдань сучасного періоду [18, с. 75-76].

З погляду суб'єкт-об'єктних відносин державне управління є неперервним процесом реалізації відповідних управлінських функцій, у зв'язку з чим для нього можна застосувати визначення через ці функції.

Воно є процесом планування, організації, мотивації, контролю та пов'язаних їх функцій комунікації і прийняття рішень. Із метою формулювання та досягнення цілей держави. Уточнюючи та доповнюючи це визначення, до його предмета слід віднести процеси здійснення суб'єктом функцій управління (планування, організації, мотивації, контролю, комунікації, прийняття рішень). Із метою досягнення цілей держави шляхом формування організуючого, координуючого та контролюючого впливів на об'єкт управління.

В Україні у Класифікаторі видів економічної діяльності державне управління визнане як один із основних видів такої діяльності (секція L, розділ 75 "Державне управління"). Що охоплює державне управління загального характеру в економічній та соціальній галузі (75.11 - державне управління загального характеру. 75.12 - управління в соціальній сфері. 75.13 - регулювання та сприяння ефективному веденню економічної діяльності. 75.14 - допоміжна діяльність у сфері державного управління). Надання державних послуг суспільству в цілому (75.21 - міжнародна діяльність. 75.22 - діяльність у сфері оборони. 75.23 - діяльність у сфері юстиції та правосуддя. 75.24 - діяльність у

сфері охорони громадського порядку та безпеки. 75.25 - діяльність з пожежної охорони), діяльність у сфері обов'язкового соціального страхування (75.3) [26, с. 157-159].

Модель управління регіональним розвитком в Україні. Що функціонує в умовах воєнного стану, характеризується наявністю численних внутрішніх суперечностей та організаційно-функціональних неузгодженостей. Ці проблеми проявляються у широкій. Але недостатньо підтриманій організаційно компетенції регіональних органів влади, зокрема місцевих державних адміністрацій. А також у дублюванні повноважень між територіальними підрозділами центральних органів виконавчої влади та місцевими державними адміністраціями.

Така конкуренція породжує постійне протистояння між управлінськими структурами різних рівнів. Що призводить до адміністративних конфліктів і знижує ефективність управління. Як наслідок, регіональні органи влади не в змозі забезпечити повноцінний соціально-економічний розвиток територій. А центральні органи виконавчої влади не завжди враховують регіональні інтереси [8, с. 156]. Наявні проблеми ставлять перед державою необхідність модернізації системи управління регіональним розвитком, зокрема у специфічних умовах воєнного стану. Вирішення цих завдань потребує розробки чіткої, інтегрованої та ефективної моделі регіонального управління. Яка забезпечить узгодженість цілей і дій між різними рівнями державного управління.

Основним напрямом такої модернізації має стати створення систем цілеспрямованого державного впливу на соціально-економічні процеси як на національному рівні. Так і в межах окремих регіонів. Це передбачає не лише гармонізацію стратегічних завдань. Але й досягнення конкретних показників, які сприятимуть соціально-економічному і політичному прогресу. Головною метою реформування управлінських механізмів є забезпечення такого рівня розвитку регіонів. Який би відповідав високим стандартам соціально-економічного благополуччя та політичної стабільності. Управління регіональним розвитком має бути спрямоване на подолання бар'єрів. Що гальмують трансформаційні

процеси, створення умов для прискореного розвитку регіонів. І забезпечення сталого функціонування адміністративно-територіальних одиниць.

Ефективна регіональна політика повинна забезпечити збалансований, гармонійний і сталий розвиток усіх територій. Сприяти зменшенню міжрегіональних диспропорцій та формуванню комфортного середовища для життєдіяльності громадян. У цьому контексті особлива увага має приділятися впровадженню сучасних управлінських технологій. Адаптації міжнародного досвіду до вітчизняних умов та посиленню міжвідомчої координації.

Сьогодні система управління регіональним розвитком повинна вирішити низку проблем. Війна їх накопичує. Вони існують у сфері розвитку регіонів. Особливо страждаючих від бойових дій.

Серед них – усе зростаюча диспропорція розвитку окремих територій. Війна в цьому є катастрофічним фактором. Адже агресор нищить регіональну цивільну інфраструктуру. Вона стосується економічної та соціальної сфери.

Асиметричність регіонального розвитку в Україні стає особливо очевидною у сфері промислового виробництва. Що виступає ключовим чинником формування рівня зайнятості населення в різних адміністративно-територіальних одиницях. Нерівномірність цього процесу суттєво впливає на соціально-економічні показники регіонів. Визначаючи обсяги економічної активності та спрямовуючи міграційні потоки населення. Це, у свою чергу, генерує значні виклики для загального економічного та соціального балансу в державі.

Значні розриви в рівнях соціально-економічного розвитку окремих територій мають не лише економічний вимір, а й політичні наслідки. Оскільки впливають на ефективність реалізації загальнодержавної регіональної політики. Зокрема, різні темпи розвитку зовнішньоекономічної діяльності в регіонах посилюють дисбаланси. Знижуючи конкурентоспроможність менш розвинених адміністративно-територіальних одиниць у міжнародній торгівлі. До цього додається проблема нерівномірного залучення інвестиційних потоків. Це ще більше ускладнює вирівнювання рівнів розвитку регіонів. Ситуація додатково

ускладнюється слабкою інтеграцією економічних процесів між регіонами. Послаблення міжрегіональної кооперації та відсутність ефективного механізму перерозподілу ресурсів призводять до втрати синергійного ефекту від співпраці. Що могло б забезпечити раціональне використання потенціалу кожного регіону. Таке фрагментарне управління економічною діяльністю регіонів є наслідком не лише структурних диспропорцій. Але й недостатньої інституційної спроможності органів державної виконавчої влади на районному рівні. Вирішення цих проблем потребує розробки інтегрованих механізмів координації економічної діяльності, які сприятимуть підвищенню рівня міжрегіональної кооперації, оптимізації розподілу ресурсів і посиленню ролі регіонів у реалізації загальнодержавної політики. Лише комплексний підхід до управління регіональним розвитком може забезпечити стабільність, гармонійність і сталий соціально-економічний прогрес національного масштабу.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ НА РАЙОННОМУ РІВНІ

2.1 Державна виконавча служба в механізмі державного управління

Війна в Україні не стає на заваді стратегічного напрямку розвитку України, направлено на інтеграцію держави в європейську та євроатлантичну спільноту. Такі завдання потребують системного вирішення поставлених у Конституції України завдань розбудови незалежної, демократичної, соціальної та правової держави.

Для розробки інноваційних підходів до модернізації системи державної виконавчої служби (ДВС) необхідно спиратися на ретельний аналіз попереднього досвіду правового регулювання виконавчих правовідносин. Вивчення історичних, організаційних та нормативних аспектів діяльності виконавчих органів дозволяє визначити перспективні напрямки удосконалення законодавчого забезпечення функціонування ДВС. Особливу увагу слід приділити гармонізації нормативно-правової бази відповідно до принципів сучасного публічного управління. Враховуючи глобальні тенденції інформаційної прозорості та динамічності функціонування державних інституцій.

Система ДВС, як складова виконавчої гілки влади, повинна базуватися на принципах відкритості, підзвітності та дотримання верховенства права. Вона має бути інтегрованою до загальної архітектури державного управління. Відображаючи системний підхід у формуванні й реалізації політики в галузі забезпечення виконання судових та інших рішень. Це передбачає створення ефективних механізмів комунікації між громадянами та органами виконавчої служби. Що сприятиме підвищенню довіри до державних інститутів. Адміністративний район в Україні розглядається як базова адміністративно-територіальна одиниця, яка є водночас структурною та функціональною ланкою

національного господарського комплексу. Район, обмежений адміністративними кордонами. Має власну сировинну базу, економічну інфраструктуру та системоформувальний центр – районний центр. Він функціонує як самостійна територіальна система, здатна до самоорганізації та адаптації в умовах змін. Формування адміністративних районів в історичній перспективі тісно пов'язане з організацією промислового й сільськогосподарського виробництва. Географічними особливостями, етнічним складом населення, транспортною інфраструктурою та іншими соціально-економічними характеристиками. Історичний аналіз показує, що інститут, нині відомий як Державна виконавча служба. Має глибокі корені, що сягають імперської росії, коли функції примусового виконання рішень суду здійснювали судові пристави. У радянський період ці завдання були покладені на судових виконавців. Які діяли при народних судах. В Україні законодавство щодо виконання рішень судів та інших органів сформувалося в межах інституту цивільного процесуального права. Що є основою для сучасного функціонування ДВС.

Процес формування незалежної правової держави в Україні обумовив потребу у реформуванні системи виконання судових рішень та інших владних актів. У зв'язку з цим у 1998 році було ухвалено Закон України «Про державну виконавчу службу». Яким ліквідовано інститут судових виконавців. А функції з примусового виконання рішень передано новоствореному органу – ДВС. Ця служба була інтегрована в структуру Міністерства юстиції України. Що зумовлювало її функціонування як структурного елементу міністерства та його територіальних підрозділів.

На чолі вертикалі органів ДВС перебував Департамент державної виконавчої служби. Він здійснював координацію та контроль за діяльністю виконавчих органів [71]. Формат організації ДВС залишався незмінним до проведення чергової судово-правової реформи, ініційованої низкою законодавчих та нормативних актів. Зокрема, ухвалений 23 червня 2005 року Закон України «Про внесення змін до законів України «Про державну виконавчу службу» та «Про виконавче провадження» (№ 2716). Указ Президента України

«Питання Міністерства юстиції України» (від 20 квітня 2005 року, № 701/2005) та постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення урядового органу державного управління у складі Міністерства юстиції України» (від 23 квітня 2005 року, № 320). Ними визначено нову правову основу діяльності ДВС. У рамках цієї реформи Департамент державної виконавчої служби набув статусу урядового органу державного управління. Зберігаючи інтеграцію до складу Міністерства юстиції.

Мета зазначених реформ полягала у підвищенні ефективності реалізації державної політики у сфері примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб). А також у забезпеченні належного статусу ДВС. Це мало на меті створення дієвих механізмів, що мінімізували б можливості незаконного втручання в діяльність служби. Та посилили інституційну спроможність забезпечувати виконання судових рішень у межах компетенції. Однак у контексті подальшого перегляду концепції функціонування виконавчої служби, Кабінет Міністрів України 16 листопада 2006 року ухвалив постанову «Про ліквідацію Департаменту державної виконавчої служби». Одночасно був розроблений проєкт закону «Про внесення змін до законів України «Про державну виконавчу службу». Та «Про виконавче провадження» щодо реформування органів державної виконавчої служби». Цими нормативними документами пропонувалося повернутися до моделі, яка діяла до 2005 року, знову визначивши Департамент ДВС. Та його органи як структурні підрозділи Міністерства юстиції.

Упродовж попереднього року було ухвалено низку ключових законодавчих актів. Які суттєво вплинули на правовий статус та організацію діяльності ДВС. Для аналізу природи цих змін та їхнього впливу на систему виконавчого провадження доцільно розглянути концепції «реформи» та «модернізації». У науковій енциклопедичній літературі ці терміни мають різноманітні визначення. Але в межах адміністративно-правової системи реформа трактується як комплекс заходів. Спрямованих на радикальне оновлення існуючих механізмів, тоді як модернізація передбачає їх поступову

адаптацію до сучасних умов. Починаючи з 2016 року, система виконавчого провадження в Україні зазнала фундаментальних змін. Що трансформували її з суто державної у змішану модель завдяки запровадженню інституту приватних виконавців. Ці зміни були закріплені новими законами: «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів». Хоча ці законодавчі ініціативи створили нові можливості для підвищення ефективності виконання рішень. Вони також спричинили певну фрагментацію правового регулювання.

Зокрема, законодавець, приділяючи значну увагу регулюванню діяльності приватних виконавців, частково втратив системність у викладенні норм. Що стосуються державної виконавчої служби. Згідно зі ст. 6 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів». До системи органів примусового виконання рішень входять Міністерство юстиції України та органи ДВС. Які утворюються відповідно до законодавчих приписів. Ця структура конкретизована п. 3 Інструкції з організації примусового виконання рішень. Вона включає Департамент ДВС Міністерства юстиції України. До якого входить відділ примусового виконання рішень; управління державної виконавчої служби головних територіальних управлінь юстиції в Автономній Республіці Крим. Областях, містах Києві та Севастополі. А також районні, районні в містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні та міжрайонні відділи державної виконавчої служби [17].

Особливості правового статусу державних виконавців закріплено у ст. 7 «Державні виконавці» та ст. 8 «Правовий статус працівників органів державної виконавчої служби» вищезазначеного закону. Згідно з ними, державними виконавцями є керівники органів ДВС. Їхні заступники, головні державні виконавці, старші державні виконавці та державні виконавці територіальних підрозділів служби. Закон визначає державного виконавця як представника влади, уповноваженого діяти від імені держави у процесі примусового виконання рішень та захищеного законом у межах своєї діяльності. Працівники органів ДВС, зокрема державні виконавці, керівники та спеціалісти, є

державними службовцями. Відповідно до законодавства, їм видаються службові посвідчення. Зразок і порядок оформлення яких затверджуються Міністерством юстиції України.

Крім того, працівники органів ДВС користуються правами та виконують обов'язки, передбачені законом. Що покликано забезпечити правову визначеність їхньої діяльності та гарантувати належне виконання покладених на них завдань [39].

Державну виконавчу службу України відносять до правоохоронного органу, який має наступні ознаки:

- це орган державної влади, який спеціально створюється з метою реалізації правоохоронної функції держави.
- наділяється відповідними повноваженнями у правоохоронній сфері.
- здійснює дані повноваження на професійній основі.
- з метою забезпечення охорони прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, інтересів суспільства й держави передбачає можливість застосування державного примусу.
- його діяльність регламентується законодавством.
- його працівники мають особливий правовий статус і додаткові правові гарантії діяльності [34, с. 158].

Тобто, Державна виконавча служба України – це колишній центральний орган виконавчої влади. Його діяльність спрямовувалася і координувалася Кабінетом Міністрів через Міністра юстиції України. Він реалізує державну політику у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів у відповідності до законодавчого поля [14].

Положення щодо діяльності Державної виконавчої служби України було затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 02.11.2014 № 229 [14].

21 січня 2015 р. Кабінет Міністрів України ухвалив рішення ліквідувати ДВС, приєднавши її до Мін'юсту. З цього моменту цей орган став структурним підрозділом Міністерства Юстиції України. Та став іменуватись "Департамент державної виконавчої служби України" [14].

Система органів ДВС в Україні організована за вертикальним принципом підпорядкування. Що забезпечує чітку структуру і ефективність виконання завдань на різних рівнях управління. Ця ієрархія включає три основні рівні. Кожен з яких виконує специфічні функції в рамках загальної стратегії реалізації державної політики щодо примусового виконання рішень.

На найвищому рівні знаходиться Департамент державної виконавчої служби Міністерства юстиції України. Він координує діяльність усіх органів ДВС в країні. Визначає основні напрямки роботи. Здійснює контроль за виконанням законодавчих актів у сфері примусового виконання рішень.

Цей орган є центральним управлінським елементом, що забезпечує цілісність і узгодженість усіх дій нижчестоящих структур. Другим рівнем є управління державної виконавчої служби головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України. Що функціонують в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі. До їх складу входять відділи примусового виконання рішень, які відповідають за реалізацію завдань на регіональному рівні. А також здійснюють нагляд за діяльністю територіальних підрозділів. Ці органи виступають основними координуючими центрами на місцях. Що забезпечують зв'язок між центральним апаратом та місцевими органами виконавчої влади.

Найнижчий рівень системи складають територіальні органи ДВС. Серед яких є районні, районні в містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні та міжрайонні відділи державної виконавчої служби. Які належать до відповідних територіальних управлінь юстиції. Ці органи безпосередньо займаються виконанням судових рішень і рішень інших органів на місцевому рівні. Здійснюючи контроль за виконанням покладених завдань у межах своєї юрисдикції. Вони забезпечують оперативне реагування на ситуації. Що виникають на території. І координують роботу виконавців безпосередньо з громадянами та органами влади на місцях.

Департамент Державної виконавчої служби має таку структуру:

1. Відділ примусового виконання рішень до якого входить Сектор

обліку депозитних сум.

2. Відділ правового забезпечення.

3. Управління розгляду звернень та організації роботи. Має в соєму підпорядкуванні.

– Відділ розгляду звернень громадян та та надання публічної інформації.

– Відділ розгляду запитів і звернень народних депутатів, органів державної влади та юридичних осіб.

4. Управління контролю за діяльністю органів державної виконавчої служби. Має в своїй структурі:

– 4.1. Відділ контролює

– 4.2. Відділ аналітично-статистичного забезпечення та контролю за реалізацією арештованого майна.

5. Відділ адміністрування [12].

Територіальні органи ДВС складаються із двох систем.

1. Територіальної юрисдикції органів державної виконавчої служби на рівні регіонів.

2. Органи державної виконавчої служби міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції. До них входять:

– Західне міжрегіональне управління Міністерства юстиції.

– Центральне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Київ).

– Південне міжрегіональне управління міністерства Юстиції (м. Одеса).

– Східне міжрегіональне управління Міністерства юстиції [12].

До Державної виконавчої служби на Сумщині входить Ковпаківський відділ державної виконавчої служби у місті Суми Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції, Ковпаківський район міста Суми [13].

Органи Державної виконавчої служби (ДВС) вищого рівня виконують ключові функції щодо органів нижчого рівня, що забезпечує ефективне

управління процесами примусового виконання рішень. До основних функцій, що здійснюються цими органами, належать:

1. Контрольна функція, яка передбачає право органів ДВС вищого рівня на здійснення перевірок законності. Повноти та своєчасності виконання рішень, а також правильності оформлення службових документів. Крім того, здійснюється контроль за дотриманням трудової та службової дисципліни державними виконавцями. Ця функція є важливою для забезпечення належної організації роботи та запобігання порушенням законодавства з боку нижчестоящих органів.

2. Кадрова функція, яка полягає в організації добору та розстановки кадрів, а також підвищенні професійного рівня працівників ДВС. Окрім того, ця функція включає в себе навчання та атестацію державних виконавців. Що сприяє підвищенню кваліфікації кадрів і забезпечує їх здатність ефективно виконувати завдання у сфері примусового виконання рішень.

3. Методична функція, що полягає в наданні органами ДВС вищого рівня роз'яснень та рекомендацій з окремих питань виконання рішень, визначених законом. Це дозволяє уніфікувати підходи до виконання виконавчих дій, сприяючи їх узгодженості та відповідності вимогам законодавства.

4. Функція фінансування та матеріально-технічного забезпечення, що забезпечує необхідні ресурси для ефективного функціонування органів ДВС. Зокрема для проведення виконавчих дій, придбання необхідного обладнання та забезпечення матеріальної підтримки діяльності.

Працівники Державної виконавчої служби наділені значними повноваженнями, що дозволяють їм ефективно здійснювати виконавчі дії. До основних прав, якими володіють державні виконавці, належать:

– право отримувати необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки та іншу інформацію від юридичних осіб та громадян. Що дозволяє забезпечити належну підготовку до виконання рішень.

– право перевіряти виконання рішень як юридичними особами всіх форм власності, так і громадянами, які здійснюють підприємницьку діяльність

без створення юридичної особи та набули статусу суб'єкта підприємницької діяльності. Це забезпечує охоплення всіх категорій боржників.

– право входити до приміщень і сховищ, що належать боржникам або зайняті ними, для проведення огляду та, за необхідності, примусового відкриття цих приміщень у порядку, передбаченому законом. Це дозволяє органам ДВС здійснювати повний контроль за майном боржників.

– право накладати арешт на майно боржника, опечатувати, вилучати та передавати майно на зберігання. Крім того, арешт може бути накладений на грошові кошти, що знаходяться на рахунках в банках. Та інших фінансових установах, що забезпечує ефективне стягнення заборгованості.

– право використовувати приміщення для тимчасового зберігання вилученого майна за згодою власника, включаючи приміщення комунальної власності. Що значно полегшує процес зберігання майна під час виконавчого провадження.

– право викликати громадян і посадових осіб для участі в виконавчому провадженні, зокрема для виконання рішень судів. У разі неявки боржника без поважних причин може бути винесено рішення про його привід через органи внутрішніх справ.

– право залучати до проведення виконавчих дій понятих, працівників органів внутрішніх справ, а також експертів і спеціалістів. Це дозволяє забезпечити об'єктивність і прозорість проведених виконавчих дій, а також залучати спеціалістів для оцінки майна. Що є предметом виконавчого провадження [34, с. 159].

Таким чином, досить важливу роль у справі захисту прав і свобод громадян нашої країни відіграє Державна виконавча служба України. Даний орган здійснює примусове виконання рішень із застосуванням організаційно-правових заходів впливу відповідно до чинного законодавства.

2.2 Організація діяльності Ковпаківського відділу Державної виконавчої служби у м. Суми Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції

У цілому нормативно-правове підґрунтя діяльності Державної виконавчої служби досить розгалужене. Серед таких можна виділити основні законодавчі акти:

1. Конституція України.
2. Закон України «Про виконавче провадження».
3. Закон України «Про запобігання корупції».
4. Закон України «Державну службу» [12].

Специфічні законодавчі акти:

5. Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».
6. Закон України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень».
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
8. Кримінальний кодекс України.
9. Інструкція з організації примусового виконання рішень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 № 512/5.
10. Податковий кодекс України.
11. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини».

Нормативно-правові акти, що регулюють різні напрями діяльності Державної виконавчої служби України:

12. Закон України «Про міжнародне приватне право».
13. Витяги з Закону України «Про іпотеку».
14. Витяг з Сімейного кодексу України Глави 15-17 (що стосуються стягнення аліментів) [11].

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 № 985 «Про затвердження Порядку розпорядження майном, конфіскованим за рішенням суду і переданим органам державної виконавчої служби».

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2001 № 1724 «Про порядок обліку, зберігання, оцінки вилученого митницями ДФС майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію, передачі цього майна органам державної виконавчої служби і розпорядження ним».

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.09.1999 № 1744 «Про затвердження порядку накладення арешту на цінні папери».

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1102 «Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках».

19. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 554 «Про затвердження порядку використання коштів виконавчого провадження».

20. Постанова КМУ від 08.09.2016 № 643 «Про затвердження Порядку виплати винагород державним виконавцям та їх розмірів і розміру основної винагороди приватного виконавця» [11].

21. Постанова КМУ від 03.08.2011 № 845 «Про затвердження Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників».

22. Постанова КМУ від 26.02.1993 «Про перелік видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб».

23. Постанова КМУ від 25.12.2015 № 1127 «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

24. Положення про автоматизовану систему виконавчого провадження затверджене наказом Міністерства юстиції України від 05.08.2016 № 2432/5.

25. Порядок реалізації арештованого майна, затверджений наказом Міністерством юстиції України № 2831/5 від 29.09.2016.

26. Порядок допуску до професії приватного виконавця.

27. Порядок здійснення контролю за діяльністю працівників органів державної виконавчої служби, приватними виконавцями.

28. Постанова Пленуму ВССУ з розгляду цивільних і кримінальних справ від 03.06.2016 року Про судову практику в справах про зняття арешту з майна.

29. Методичні рекомендації до Закону України «Про виконавче провадження».

30. Наказ Міністерства фінансів України від 04.11.2004 № 692 «Про затвердження Порядку обліку, зберігання і розпорядження дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням, дорогоцінним камінням органогенного утворення та напівдорогоцінним камінням, що переходять у власність держави».

31. Постанова Національного банку України від 02.11.2005 № 409 «Про затвердження Положення про порядок і умови зберігання ювелірних та інших побутових виробів із золота, срібла, платини і металів платинової групи, дорогоцінного каміння і перлів, а також лому і окремих частин таких виробів, на які накладено арешт., та внесення змін до окремих нормативно-правових актів Національного банку України».

32. Постанова Національного банку України від 04.10.1999 № 489 «Про затвердження Положення про порядок і умови зберігання цінних паперів. На які накладено арешт» [12].

А також законодавчі акти загального характеру:

33. Цивільний кодекс України.

34. Цивільний процесуальний кодекс України

35. Кодекс адміністративного судочинства України.

36. Кримінальний процесуальний кодекс України.

37. Господарський кодекс України.

38. Господарський процесуальний кодекс України [12].

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.08.2022 № 912 «Про реорганізацію міжрегіональних територіальних органів Міністерства юстиції», наказу Міністерства юстиції України від 22.09.2022 № 4011/5 «Про

реорганізацію міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції» (в редакції наказу Міністерства юстиції України від 27.09.2022 № 4080/5). На виконання підпункту 10.9 пункту 10 Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України. Затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 № 1707/5 (із змінами з метою належного функціонування відділів державної виконавчої служби Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (далі – відділів державної виконавчої служби). Визначення завдань, обов'язків та прав відділів державної виконавчої служби у взаємовідносинах з іншими структурними підрозділами Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції. Ефективного виконання функцій у сфері забезпечення примусового виконання рішень у відповідній області Міністерство юстиції України оприлюднило. Наказ «Про затвердження Положень про відділи державної виконавчої служби. Східного міжрегіонального управління. Міністерства юстиції. Наказ Міністерства юстиції України» [56]. Цим Наказом затверджено:

1. Положення про відділи державної виконавчої служби у Донецькій області Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції.
2. Положення про відділи державної виконавчої служби у Луганській області Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції.
3. Положення про відділи державної виконавчої служби у Полтавській області Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції.
4. Положення про відділи державної виконавчої служби у Сумській області Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції.
5. Положення про відділи державної виконавчої служби у Харківській області Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції.
6. Положення про відділи державної виконавчої служби у Чернігівській області Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції [56].

А також наказано керівникам відділів державної виконавчої служби у відповідній області вжити низку заходів, зокрема:

1. забезпечити ознайомлення підпорядкованих працівників із затвердженими Положеннями відповідно до займаних ними посад.

2. у подальшому забезпечувати ознайомлення новопризначених працівників із затвердженими Положеннями відповідно до займаних ними посад.

3. розробити та подати для затвердження посадові інструкції працівників відділів державної виконавчої служби у відповідній області. Після чого ознайомити підпорядкованих працівників з посадовими інструкціями відповідно до займаних посад. Та в подальшому забезпечувати ознайомлення новопризначених працівників з посадовими інструкціями відповідно до займаних посад [56].

Наказ набирає чинності 2 січня 2023 року.

Ковпаківський район є районом міста Суми. Населення району становить близько 140 тисяч.

Район не має власного органу самоврядування. З моменту закінчення повноважень Зарічної та Ковпаківської районних рад XXIII скликання. У місті Сумах було постановлено не утворювати на території Ковпаківського та Зарічного районів міста представницьких органів за рішенням Сумської міської ради від 4 жовтня 2000 року [28].

На території Ковпаківського району міста Суми функціонує Ковпаківський відділ Державної виконавчої служби України. у м. Суми Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції.

Відповідно до Положення про відділи державної виконавчої служби у Сумській області Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції Відділ державної виконавчої служби у. Сумській області Східного міжрегіонального управління. Міністерства юстиції є органом державної виконавчої служби, який входить до системи органів Міністерства юстиції України, є структурним підрозділом та підпорядковується. Східному міжрегіональному управлінню. Міністерства юстиції через Управління забезпечення примусового виконання рішень. у Сумській області. Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції [53].

Відділ у своїй діяльності керується чинним законодавством України. Зокрема Конституцією та законами України, актами та дорученнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України. Дорученнями Прем'єр-міністра України, наказами Міністерства юстиції України. Дорученнями Міністра юстиції України, його заступників. Директора Департаменту, наказами міжрегіонального управління юстиції, а також цим Положенням [53]

Основними завданнями Відділу є:

1. реалізація державної політики у сфері примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) (далі - виконання рішень).
2. підготовка пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у сфері виконання рішень.
3. забезпечення своєчасного, повного і неупередженого виконання рішень у порядку, встановленому законодавством.
4. забезпечення самопредставництва інтересів Відділу та її посадових осіб в судах України [53].

Функції Відділу. Відділ відповідно до покладених на нього завдань:

1. здійснює своєчасне, повне і неупереджене примусове виконання рішень у порядку, встановленому законом.
2. узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції. Готує та вносить пропозиції щодо його вдосконалення начальнику міжрегіонального управління юстиції.
3. забезпечує ведення автоматизованої системи виконавчого провадження.
4. аналізує та узагальнює результати роботи з виконання рішень та веде обліково-статистичну звітність.
5. розглядає звернення громадян та юридичних осіб, аналізує стан цієї роботи у Відділі. Веде прийом громадян з питань, що належать до компетенції Відділу.
6. забезпечує доступ до публічної інформації, розпорядником якої є Відділ.

7. організовує ведення діловодства та архіву у Відділі.
8. здійснює інші повноваження на основі та на виконання Конституції та законів України. Актів Президента України і Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства юстиції України, міжрегіонального управління юстиції [53].

Права та обов'язки Відділу.

1. Відділ з метою організації своєї діяльності:
 - бере участь в організації роботи з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів Відділу.
 - забезпечує в межах повноважень проведення заходів щодо запобігання корупції.
 - забезпечує у межах своїх повноважень захист інформації з обмеженим доступом [53].
2. Відділ має право:
 - залучати до виконання завдань, покладених на Відділ, участі у вивченні окремих питань вчених і фахівців, спеціалістів органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій (за погодженням з їх керівниками), представників інститутів громадянського суспільства.
 - одержувати в установленому законодавством порядку інформацію, документи і матеріали від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств. Установ, організацій усіх форм власності та їх посадових осіб.
 - скликати наради, ініціювати питання про утворення (скликання) консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів і служб (рад, комісій, колегій, робочих груп тощо) для сприяння здійсненню покладених на Відділ завдань.
 - користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів [53].

3. Начальник Відділу, його заступники, головні державні виконавці Відділу, старші державні виконавці Відділу та державні виконавці Відділу мають право:

– брати участь у справах, діяти в судах України від імені Відділу з усіма правами. Що надані процесуальним законодавством України стороні, третій особі. В тому числі з правом оскарження судових рішень та сплати судових витрат. Окрім права подання позовної заяви, визнання позову, відмови від позову, його відкликання та зміни, відкликання та відмови від апеляційних та касаційних скарг, досягнення примирення та укладення мирової угоди.

– засвідчувати копії документів, що підтверджують повноваження (накази, положення, інструкції тощо), які направлено до суду [53].

Керівництво Відділу. Відділ очолює начальник відділу державної виконавчої служби (далі – начальник Відділу).

На посаду начальника Відділу призначається громадянин України. Що має вищу освіту за освітнім ступенем магістра за спеціальністю «Правознавство» або «Міжнародне право». Має досвід роботи на посадах державної служби категорії «Б» чи «В». Або досвід служби в органах місцевого самоврядування. Або досвід на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності не менше одного року. Та досвід роботи у сфері права не менше двох років; вільно володіє державною мовою.

Начальник Відділу, заступник начальника Відділу, державні службовці інші працівники Відділу призначаються на посади. Та звільняються з посад начальником міжрегіонального управління юстиції у встановленому законодавством порядку.

Призначення на посаду начальника Відділу (крім призначення осіб, які пройшли конкурсний відбір) здійснюється начальником міжрегіонального управління юстиції за погодженням з Міністерством юстиції України.

За відсутності начальника Відділу його обов'язки виконує начальник цього ж відділу. Або особа визначена наказом міжрегіонального управління Міністерства юстиції.

Дисциплінарні провадження щодо заступника начальника Відділу, державних виконавців та інших працівників Відділу порушуються. У тому числі на підставі відповідного подання директора Департаменту державної виконавчої служби або начальника Управління. Шляхом видання суб'єктом призначення відповідного наказу (розпорядження) [53].

Начальник Відділу:

1. очолює Відділ, здійснює керівництво його діяльністю, організовує роботу Відділу. Представляє Відділ у відносинах з іншими органами, підприємствами, установами, організаціями та підзвітний перед начальником міжрегіонального управління юстиції. Та відповідним Управлінням за організацію та результати діяльності Відділу.

2. забезпечує виконання Відділом Конституції та законів України, указів Президента України, постанов Верховної Ради України. Прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства юстиції України, доручень Міністра юстиції України, заступників Міністра, директора Департаменту, наказів міжрегіонального управління юстиції, доручень начальника міжрегіонального управління юстиції.

2. 3) здійснює контроль за додержанням законодавства про виконавче провадження, правильністю, своєчасністю та повнотою вчинення виконавчих дій державними виконавцями.

1. вносить пропозиції щодо заохочення або ініціювання дисциплінарного провадження стосовно заступника начальника Відділу, державних виконавців та інших працівників Відділу.

2. організовує роботу зі службовими документами, здійснює контроль за веденням номенклатурних справ Відділу відповідно до встановленого порядку та вимог законодавства з діловодства.

3. забезпечує і контролює дотримання працівниками Відділу виконавської та трудової дисципліни.

4. організовує розгляд звернень громадян та юридичних осіб з питань, пов'язаних з діяльністю Відділу, організовує перевірку викладених у них фактів, проводить особистий прийом громадян.

5. виконує рішення і здійснює інші дії відповідно до Закону України «Про виконавче провадження».

6. розподіляє обов'язки між працівниками Відділу, розробляє проекти їх посадових інструкцій.

7. розглядає скарги на дії (бездіяльність) державних виконавців.

8. є відповідальним за забезпечення пожежної безпеки, утримання та експлуатацію приміщення, в якому розміщений Відділ, збереження первинних засобів пожежогасіння, які знаходяться в цьому приміщенні, і ведення документації з пожежної безпеки.

9. здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

Для здійснення своїх повноважень начальник Відділу має право видавати розпорядження, доручення та забезпечує контроль за їх виконанням [53].

Організація роботи Відділу. Відділ утримується за рахунок Державного бюджету України.

Відділ є юридичною особою, має скорочену назву, має рахунки в органах Державної казначейської служби України. А також рахунки, у тому числі в іноземній валюті, в державних банках для зарахування авансового внеску стягувача, обліку депозитних сум і зарахування стягнутих з боржників коштів. Та їх виплати стягувачам, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням [53].

Взаємовідносини Відділу. Відділ під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє з іншими структурними підрозділами відповідного міжрегіонального управління юстиції, органами виконавчої влади Автономної Республіки Крим. Місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, а також підприємствами, установами, організаціями на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці [53].

Працівники відділу мають широкі гарантії при виконанні своїх службових обов'язків (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Класифікація гарантій працівників Державної виконавчої служби України

Таким чином, в Україні створена дієва система державної виконавчої служби, яка має можливість ефективно виконувати покладені на неї обов'язки

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ НА РАЙОННОМУ РІВНІ В УКРАЇНІ

3.1 Запровадження інституту приватних виконавців

В умовах війни, яку веде Україна проти агресора, країна одночасно переживає значні трансформації в законодавчій сфері, особливо в контексті судової системи та її функціонування, зокрема на етапі виконання судових рішень. Стадія виконання судових рішень є важливою складовою судового процесу, яка визначає реальну ефективність правосуддя. Проте, в Україні існує низка проблем у цій сфері. Що призводять до недостатньо високих результатів фактичного виконання судових рішень. Це підкреслює нагальну потребу реформування не лише механізмів виконання судових рішень. А й відповідного законодавства, яке регулює виконавче провадження.

Примусове виконання судових рішень в Україні здійснюють виключно державні виконавці, які належать до органів Державної виконавчої служби (ДВС). Створена в 1999 році, ДВС замінила застарілу систему судових виконавців. За роки свого існування ця служба неодноразово піддавалася реорганізаціям, але, попри ці зміни, ефективність виконання судових рішень залишалася на низькому рівні. Що вказує на недостатність проведених реформ. Необхідність масштабного реформування системи примусового виконання рішень постала ще гостріше після внесення до Верховної Ради України низки законопроектів. Що стосуються удосконалення цієї сфери. Реформа, яка обіцяє докорінно змінити організацію виконавчої служби, знаходиться на фінальному етапі. Вже в жовтні 2015 року, на день юриста, Верховною Радою України були прийняті в першому читанні проекти Законів України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» та «Про виконавче провадження». Проте, попри ці досягнення, ще залишаються численні спірні питання та зауваження, що стосуються запропонованих

законопроектів. Запорукою створення нового, ефективного механізму виконання судових рішень є прозора та результативна організація діяльності органів та осіб, які виконуватимуть ці рішення. Це особливо важливо для забезпечення прав громадян та юридичних осіб, а також для зміцнення довіри до судової системи в цілому [2, с. 129].

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що виконання судових рішень є невід'ємною складовою права кожного на судовий захист. Це право включає в себе. Зокрема, комплекс законодавчо визначених дій, спрямованих на відновлення порушених прав і свобод фізичних та юридичних осіб, а також інтересів держави та суспільства. Невиконання судового рішення не лише порушує права окремих осіб, а й підриває саму сутність права на справедливий розгляд справи судом [31].

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», примусове виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб) покладається на органи державної виконавчої служби. Та у визначених у Законі України "Про виконавче провадження" випадках - на приватних виконавців.

А ст. 2. Цього Закону говорить, що правова основа діяльності органів державної виконавчої служби та приватних виконавців

Пункт 1 цієї ж статті говорить, що правовою основою діяльності органів державної виконавчої служби та приватних виконавців є Конституція України, цей Закон. Міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, інші закони, нормативно-правові акти, прийняті на їх виконання.

А завдання органів державної виконавчої служби та приватних виконавців є своєчасне, повне і неупереджене виконання рішень, примусове виконання яких передбачено законом [62].

У розділі III «Приватні виконавці» ст. 16 передбачено, що приватним виконавцем може бути громадянин України, уповноважений державою

здійснювати діяльність з примусового виконання рішень у порядку, встановленому законом. Він є суб'єктом незалежної професійної діяльності [62].

Приватним виконавцем може бути громадянин України, який досяг 25 років, має вищу юридичну освіту не нижче другого рівня. Володіє державною мовою, має стаж роботи у галузі права після отримання відповідного диплома не менше двох років та склав кваліфікаційний іспит [62].

Приватним виконавцем не може бути особа:

1. яка не відповідає вимогам, встановленим частиною першою цієї статті.
2. визнана судом обмеженою у цивільній дієздатності або недієздатною.
3. яка має не зняту або не погашену в установленому законом порядку судимість.
4. яка вчинила корупційне правопорушення або порушення, пов'язане з корупцією, - протягом трьох років з дня вчинення.
5. якій за порушення вимог законодавства анульовано свідоцтво про право на зайняття нотаріальною чи адвокатською діяльністю або діяльністю арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора). Яку позбавлено права на здійснення діяльності приватного виконавця, - протягом трьох років з дня прийняття відповідного рішення [62].
6. звільнена з посади судді, прокурора, працівника правоохоронного органу, з державної служби або служби в органах місцевого самоврядування у зв'язку з притягненням до дисциплінарної відповідальності, - протягом трьох років з дня звільнення.

Приватний виконавець під час здійснення своєї діяльності не може займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності. Діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), інструкторської та суддівської практики із спорту. Та роботи в органах Асоціації приватних виконавців України) або підприємницькою діяльністю [62].

У багатьох європейських країнах функція виконання судових рішень передана на аутсорсинг приватним виконавцям. Так, у країнах Балтії приватні виконавці повністю замінили державних. У Грузії та Казахстані функціонує змішана система. Де приватні і державні виконавці працюють паралельно. Перші результати роботи приватних судових виконавців показали, що їхня діяльність є більш ефективною, порівняно з традиційними державними структурами [2, с. 128-134].

У Люксембурзі, а також в Бельгії та Франції, судові пристави є представниками вільних професій і працюють за ліцензією. Це означає, що їх правовий статус поєднує елементи незалежної практики та державної служби. А саму систему судових приставів регулюють регіональні або національні палати, що виконують функції самоврядування в рамках професії [2].

Французька система виконання судових актів має давню історію, що налічує більше двох століть. Вона була сформована ще в XIX столітті і є однією з найбільш стабільних та адаптивних систем у світі. Незважаючи на незначні зміни, які відбувалися впродовж століть. Основні правила примусового виконання не зазнали істотних змін і залишаються гнучкими, адаптуючись до соціально-економічних умов.

Така стабільність виявляється в ефективності французької системи виконавчого провадження. Що забезпечує життєздатність правових норм та інститутів у галузі «виконавчого права» [9]. У Великобританії застосовується змішана система, яка поєднує як державних судових виконавців, так і приватних, що працюють на підставі ліцензії. Це дає стягувачу можливість вибору між державним або приватним виконавцем залежно від конкретних обставин справи. Судові виконавці Великобританії об'єднані в Асоціацію судових виконавців Високого суду Англії та Уельсу. Це саморегульована організація, членство в якій є обов'язковим для всіх виконавців, які працюють у цій юрисдикції.

У Шотландії існує чітке розмежування функцій між шерифами та приставами-посланниками, де шерифи виконують державні функції. А пристави займаються забезпеченням виконання судових рішень у межах округу. У

Фінляндії до 1996 року обов'язки з примусового виконання судових рішень були покладені на начальника місцевої поліції. При цьому виконання виключно правозастосовних функцій було поєднано з іншими правоохоронними та прокурорськими функціями [36, с. 37].

У країнах пострадянського простору, зокрема в Литві та Естонії, впроваджено інститут приватних судових виконавців як частину реформи, спрямованої на підвищення ефективності системи примусового виконання судових рішень. У Литві приватні пристави замінили державних виконавців у зв'язку з низьким рівнем результативності роботи останніх.

Відповідно, поява приватних виконавців була обумовлена необхідністю оптимізації та вдосконалення процесу виконання рішень. Що не відповідали вимогам суспільства щодо ефективності та оперативності [3]. Естонія, у свою чергу, закріпила статус судового виконавця в якості незалежної особи, яка посідає публічно-правову посаду і виконує свої обов'язки як представник вільної професії, діючи від свого імені та під свою відповідальність.

У цьому контексті судовий виконавець в Естонії не є ані приватним підприємцем. Ані державним службовцем, що підкреслює специфічність та автономність його функцій у правовій системі країни [2, с. 11]. Організаційне керівництво діяльністю судових виконавців належить Міністерству юстиції Естонії, яке координує їх діяльність. Відзначено, що з 1 березня 2021 року в Естонії було запроваджено приватну судово-виконавчу діяльність, яка до цього часу здійснювалась виключно державними службовцями [4, с. 36].

Приватизація деяких сфер правозастосовчої діяльності, зокрема нотаріату, стала об'єктом сумнівів у ряді країн. Так, в Естонії, як і в інших країнах, при запровадженні приватного нотаріату з 1993 року існували побоювання. Що приватні нотаріуси порушуватимуть законодавство або зловживатимуть своїм становищем.

Однак ці побоювання не виправдалися, і на сьогодні приватні нотаріуси стали звичними фахівцями для широкого загалу. Зокрема для осіб похилого віку, які вже не побоюються звертатися до них за нотаріальними послугами, що

підтверджується відсутністю черг і більш комфортними умовами обслуговування [1]. Враховуючи досвід приватизації інших сфер правозастосовчої діяльності, таких як нотаріат. Можна припустити, що в Україні запровадження змішаної системи виконання судових рішень. За якої приватні виконавці паралельно з державними здійснюватимуть виконання судових актів, може бути успішним.

Підтримку цьому також надають успішні приклади інших країн, де приватні виконавці вже довели свою ефективність. Проте, як зазначають скептики, система самоврядування виконавців в Україні може нагадувати організацію діяльності адвокатів та арбітражних керуючих. Це викликає побоювання щодо можливого тиску на окремих представників цієї категорії фахівців. Зокрема через недосконалість механізмів саморегулювання та надмірне зосередження влади в руках організацій, що займаються їх координацією [10].

Статистика, наведена А. Телявським, і оприлюднена Міністерством юстиції. А також проектом Європейського Союзу в Україні "Pravo Justice" і Асоціацією приватних виконавців, вказує, що один приватний виконавець в середньому у 6 разів ефективніший за свого пересічного колегу з ДВС [85].

Навіть попри війну, говорить заступник Голови Асоціації приватних виконавців України А. Телявський, у 2022 році в середньому один приватний виконавець повернув стягувачам 11,9 млн. гривень. У той час як його державний колега – лише 1,9 млн. При цьому штат Державної виконавчої служби 2022 року складав приблизно 4 тисячі осіб, у той час як приватних виконавців – близько 300 [85].

Не можна очікувати, що після ухвалення законодавчих актів відразу відбудеться масове впровадження інституту приватних виконавців. На початковому етапі цей процес буде носити обмежений характер. Оскільки необхідно здійснити підготовку кваліфікованих кадрів, створити відповідні робочі місця та визначити територіальні округи для їх діяльності.

Важливим є також розроблення та прийняття низки підзаконних актів, що визначатимуть конкретні умови функціонування приватних виконавців. Їх повноваження та механізми взаємодії з іншими органами державної влади. Тільки після цього можна буде забезпечити належну організацію діяльності приватних виконавців та впровадження ефективної системи примусового виконання судових рішень. [2, с. 128-134].

Прийняття цих законів поліпшить рейтинг України в рейтингу Doing Business, збільшить кількість виконаних рішень, позитивно позначиться на ефективності виконавчого провадження. Оскільки з'явиться здорова конкуренція між державними та приватними виконавцями [12].

Тобто Індекс легкості ведення бізнесу (англ. Ease of Doing Business Index) (індекс задля порівняння простоти підприємницької діяльності між країнами світу, що укладається Світовим банком на основі річних даних) [22] в повоєнний період буде суттєвим поштовхом для розвитку нашої країни.

Приватні виконавці не наділяються додатковими повноваженнями або методами роботи, порівняно з державними виконавцями. Вони здійснюють свою діяльність за тими ж принципами. Що й державні органи, проте єдине значуще відмінність полягає в тому, що приватні виконавці самостійно фінансують свою діяльність, покриваючи витрати на оренду офісу, оплату помічників та інших витрат, пов'язаних із веденням справ. Такий підхід дозволить створити розгалужену мережу приватних спеціалістів, які функціонуватимуть паралельно із державними колегами, чого нині бракує через недостатню кількість державних виконавців [13].

Важливо відзначити, що в межах запропонованої реформи передбачено запровадження змішаної системи виконання судових рішень. Яка передбачає участь як державних, так і приватних виконавців. Це означає, що стягувач отримає можливість вибору між зверненням до державного чи приватного виконавця для примусового виконання судового рішення [41]. У світовій практиці існують три основні моделі виконання судових рішень. Державна, приватна та змішана. Україна орієнтується на впровадження змішаної системи.

3.2 Імплементация закордонного досвіду розвитку державної виконавчої служби

Підвищення ефективності функціонування Державної виконавчої служби України та адаптація позитивного зарубіжного досвіду стають важливими аспектами реформування цієї сфери. Відповідно до сучасних тенденцій, постає необхідність у глибокому дослідженні міжнародного досвіду адміністративного забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби. Що сприяє формуванню оптимальних підходів до вдосконалення національного законодавства.

Євроінтеграційні процеси та тісна міжнародна співпраця України з іншими державами обумовлюють актуальність аналізу зарубіжного досвіду у сфері нормативного регулювання виконання судових рішень і рішень інших органів. Особливо важливою є необхідність реформування інституту примусового виконання рішень в Україні. Що має за мету підвищення його ефективності шляхом запозичення успішного досвіду зарубіжних країн в адміністративно-правовому регулюванні цієї сфери. Однією з основних причин недостатньої ефективності національної системи виконання судових рішень є обмежений досвід правового регулювання цієї діяльності, що негативно впливає на належне та своєчасне виконання рішень судів та інших органів. Це, в свою чергу, знижує авторитет судової влади та може спричинити недовіру до правової системи. Враховуючи ці обставини, важливим є дослідження зарубіжного досвіду в галузі виконання юрисдикційних рішень, що дозволить виявити успішні моделі та механізми, які можна адаптувати до національного законодавства України [87, с. 39].

Вивчення адміністративно-правового регулювання у сфері виконання судових рішень на прикладі зарубіжних країн дає можливість інтегрувати найефективніші практики в національну правову систему. Є. Плохута наголошує на важливості більш детального аналізу зарубіжного досвіду, враховуючи, що не

весь досвід є бездоганим. І не кожен із них може бути імплементований безпосередньо [52, с. 462].

Одним із прикладів успішного зарубіжного досвіду є Франція. Де система примусового виконання судових рішень значною мірою базується на діяльності приватних осіб, що отримали державну ліцензію на цей вид професійної діяльності. У Франції статус судового виконавця поєднує елементи незалежної практикуючої особи та державного службовця. Так, для того, щоб стати приватним виконавцем у Франції, особа повинна мати юридичну освіту. Пройти дворічне стажування під керівництвом судового виконавця та скласти державний кваліфікаційний іспит. Далі прокуратура відповідного територіального округу та Департаментська палата оцінюють кандидатуру на відповідність вимогам для виконання функцій судового виконавця. Приватні виконавці призначаються на посаду наказом Міністра юстиції Франції, при цьому дисциплінарно вони підпорядковуються прокурорам Республіки [76, с. 81-82].

Правове становище примусового виконання судових рішень у Франції регулюється Ордонансом від 2 листопада 1945 року. Зі суттєвими змінами, що були внесені в 1992 році. Остання значна реформа в цій сфері була здійснена в 2015 році, під час перебування Еммануеля Макрона на посаді міністра економіки Франції. Структура органів примусового виконання у Франції включає кілька рівнів. Національну палату виконавців. Регіональну палату судових виконавців на рівні апеляційних судів. А також департаменти судових виконавців, що здійснюють діяльність на територіальному рівні [52].

Приватний виконавець у Франції наділений широким спектром повноважень, серед яких вручення повісток, виконання судових рішень із застосуванням державного примусу, складання проєктів документів і протоколів. Що мають статус доказів, надання юридичних консультацій, проведення публічних аукціонів і виконання функцій медіатора. Важливо зазначити, що діяльність судового виконавця має публічно-правовий характер, що передбачає його зобов'язання виконувати виконавчі дії за всіма наявними

заявами, незалежно від вибору клієнтів [6]. Це означає, що судовий виконавець не має права відмовитися від виконання рішення, якщо воно є законним та не суперечить правам осіб, зацікавлених у виконанні цього рішення. Законодавство Франції надає судовим виконавцям спеціальні повноваження. Серед яких є можливість встановлення юридичних фактів та складання актів, що мають доказову силу. Ці повноваження аналогічні тим, що надані нотаріусам в Україні, що дозволяє їм виконувати не тільки функції примусового виконання. Але й мати вплив на підтвердження певних юридичних фактів, що значно розширює їх роль у правовій системі країни.

Судовий виконавець може здійснювати свої повноваження як індивідуально, так і в складі об'єднання судових виконавців. Важливою особливістю є те, що він несе персональну відповідальність за будь-які збитки. Які можуть виникнути в результаті його діяльності. Це призводить до того, що спільноти судових виконавців страхують свої професійні ризики, а страхові премії розподіляються серед учасників цих спільнот, що сприяє більшій стабільності та надійності їх роботи [4, с. 81-82]. Ще однією характерною рисою французької системи є те, що діяльність примусових виконавців не фінансується за рахунок державного бюджету. Джерелом фінансування є оплата за здійснення делегованих державою повноважень, яка визначається державними тарифами [7]. Таким чином, примусові виконавці у Франції функціонують як самостійні суб'єкти юридичної професії, наділені значними повноваженнями і мають важливу роль у правовій системі країни. Вони не лише застосовують державний примус до боржників, але й управляють майном боржників, виконують функції медіатора у виконавчому провадженні. Надають юридичні консультації громадянам і встановлюють факти, що мають юридичне значення.

На сьогодні у Франції функціонує близько 3,5 тисяч приватних судових приставів, що значно перевищує кількість державних виконавців, яких налічується лише близько 300, і які займаються виключно стягненням боргів з державних органів [8]. Це свідчить про те, що хоча у Франції діє змішана система примусового виконання рішень, основну частину цієї діяльності забезпечують

саме приватні виконавці. Що працюють у межах приватно-правової сфери. Вони зарекомендували себе як висококваліфіковані, професійні та мотивовані фахівці, що є ключем до їхньої успішної роботи протягом століть. Особливостями французької моделі є кілька важливих аспектів, які забезпечують її ефективність. По-перше, примусові виконавці у Франції мають процесуальну незалежність. Що дозволяє їм приймати рішення без зайвого втручання з боку державних органів. По-друге, вони фінансово незалежні від держави, що гарантує їхню стабільність і самодостатність. Крім того, відсутність надмірного контролю з боку держави дає їм можливість працювати з максимальною ефективністю. Престиж професії та широке коло повноважень також сприяють високому рівню довіри до цієї професії. Що є важливим чинником стабільності та ефективності виконання судових рішень.

Для України ці аспекти французької моделі можуть стати важливим орієнтиром. Зокрема щодо розширення повноважень приватних виконавців. Наприклад, можливість примусових виконавців встановлювати юридичні факти та надавати юридичні консультації має важливе значення в умовах сучасної ситуації в Україні. Зокрема, на тлі війни російської федерації проти України та масштабних руйнувань, завданих агресією, ці функції можуть значно полегшити процес відновлення втрачених або знищених документів. Як для громадян, так і для представників бізнесу. Це, в свою чергу, дозволить значно спростити реабілітацію правових прав та інтересів громадян. Крім того, ці зміни можуть стати важливим кроком у забезпеченні зайнятості. Зокрема для приватних виконавців, які через наслідки війни втратили значну частину своєї робочої навантаженості.

Ще однією європейською країною, досвід якої варто розглянути в контексті адміністративно-правового регулювання механізму виконання судових рішень та рішень інших органів, є Німеччина. Система примусового виконання судових та інших рішень у Німеччині детально регламентується цивільно-процесуальним законодавством. Зокрема в межах 8-ї книги Німецького

цивільного уложення від 1 липня 1896 року, яка визначає правила виконання рішень у рамках виконавчого провадження [52].

У порівнянні з Францією, де існує змішана модель, в Німеччині примусове виконання рішень є виключно державною функцією. Його реалізацією займаються державні службовці, зокрема судові виконавці, які працюють на основі спеціального сертифікату, що дає їм право виконувати рішення суду [4, с. 82–83]. Судові виконавці призначаються на посаду головами вищих регіональних судів та керівниками окружних судів. Це забезпечує централізований підхід до управління цією сферою. Вони наділені державно-владними повноваженнями. Що надає їм відповідний адміністративно-правовий статус у межах функціонування державної виконавчої служби [10].

Організаційно система примусового виконання в Німеччині складається з кількох основних складових: судів, судових виконавців та служби земельного кадастру. Кожен із цих органів наділений чіткими повноваженнями щодо виконання рішень. Заявники можуть звертатися до будь-якого з цих органів в залежності від обставин та зручності, обираючи оптимальний спосіб виконання рішення [11, с. 104]. Окремо варто зазначити, що німецьке законодавство передбачає низку заходів, спрямованих на забезпечення добровільного та ефективного виконання рішень. Судовий виконавець зобов'язаний сприяти швидкому виконанню, однак якщо йому не вдається виявити майно боржника, на яке може бути накладено стягнення. То він може розглянути можливість часткових виплат, якщо боржник готовий виконати свої зобов'язання протягом шести місяців. У разі, якщо кредитор не заперечує, виконавець може дозволити боржнику сплатити борг частинами. Крім того, існує норма, згідно з якою, за умови, що боржник доведе здатність виконати борг протягом року. Судовий виконавець має право відкласти реалізацію арештованого майна на один рік. Водночас, якщо витрати на проведення примусового виконання перевищують потенційну суму від реалізації майна, стягнення може бути скасовано [12, с. 264].

Іншим прикладом європейським досвідом, що заслуговує на увагу в контексті реформування адміністративно-правового регулювання сфери

примусового виконання судових рішень та рішень інших органів, є Латвія. У Латвійській Республіці функцію примусового виконання рішень виконують присяжні судові виконавці, які адміністративно підпорядковуються Раді присяжних судових виконавців. Основу регулювання цієї сфери становить Закон «Про судових виконавців» (Law of Bailiffs), що встановлює чіткі норми та правила діяльності судових виконавців в рамках латвійської правової системи.

Згідно з положенням ст. 106 Закону «Про судову владу» (Law of Judicial Power), присяжні судові виконавці є частиною судової системи Латвії і підкоряються виключно закону. Вони наділені повноваженнями, які дозволяють їм виконувати рішення суду, однак контроль за їхньою діяльністю здійснюється у кілька етапів. Зокрема, контроль за діяльністю присяжних судових виконавців здійснюється окружним судом. На території якого знаходиться посадове місце виконавця. Призначений головою окружного суду суддя має право перевіряти діяльність присяжних судових виконавців. І в разі необхідності інформує Раду присяжних судових виконавців Латвії. Що в свою чергу дає вказівки, рекомендації та може порушити дисциплінарне провадження або звернутися до компетентних органів для кримінального переслідування виконавця. Дії присяжного судового виконавця можуть бути оскаржені в суді згідно з нормами Цивільно-процесуального кодексу Латвійської Республіки [15, с. 73]. Важливим елементом латвійської системи є обов'язкове страхування ризику професійної діяльності присяжних судових виконавців. Що є одним із заходів, спрямованих на захист прав та інтересів осіб, які стикаються з примусовим виконанням рішень [1, с. 7].

Окремо слід зазначити, що в Латвії до порушників законних вимог судових виконавців застосовуються суворі санкції. Зокрема, за ненадання необхідної інформації або надання неправдивих відомостей. Що вводять в оману судового виконавця, передбачено штрафи та інші санкції. Судові виконавці мають право звертатися до суду з поданням про притягнення боржника до відповідальності. Що передбачає застосування таких покарань, як тимчасове позбавлення волі, примусові роботи або штрафи. Крім того, у разі умисного невиконання судового

рішення або затримки з його виконанням, на порушників накладаються відповідні покарання. Причому суб'єктом злочину може бути і посадова особа, що зобов'язана виконати судові рішення [15, с. 74]. Зважаючи на цей досвід, можна відзначити, що модель організації діяльності присяжних судових виконавців у Латвії має схожість з українською системою контролю процесуальної діяльності судових виконавців. Водночас для України може бути корисним запровадження системи суворих штрафів за порушення законних вимог судових виконавців. Це дозволить підвищити ефективність виконання рішень і забезпечити більшу відповідальність у цій сфері.

Незважаючи на різницю у правових системах, Латвія, як і Бельгія та Люксембург, використовує модель, де інститут примусового виконання рішень не є частиною державної служби. А здійснюється на підставі ліцензії. У цих країнах судові виконавці виконують свої обов'язки приватно, а регулювання їх діяльності забезпечується через регіональні та національні палати судових виконавців, які мають статус органів самоврядування [59, с. 16; 7, с. 11].

У Великій Британії реалізовано змішану модель організації примусового виконання рішень, що поєднує як державних службовців-судових виконавців, так і приватних осіб, які діють на підставі ліцензії. Така система дозволяє стягувачу обирати між зверненням до державного чи приватного виконавця. Що надає гнучкість і можливість вибору відповідно до специфіки справи та потреб заявника. Приватні виконавці, у свою чергу, повинні дотримуватись тих самих правових норм, що й державні виконавці. Проте мають більшу автономію у здійсненні своєї діяльності. Завдяки чому забезпечується ефективність та швидкість виконання рішень.

У Фінляндії до 1996 року функція примусового виконання рішень була покладена на Лейсмана (начальника місцевої поліції). Він, окрім виконання поліцейських функцій, також здійснював обов'язки з виконання судових рішень. Це призводило до певного накладання повноважень та відсутності спеціалізації. Однак після 1996 року було створено спеціалізовану Службу примусового виконання при Міністерстві юстиції Фінляндії, що забезпечило концентрацію

відповідальності за примусове виконання в руках окремої організації. З 1 січня 2010 року до нинішнього часу функцію виконання рішень у сфері приватного права здійснює новоутворений орган виконавчої влади — Державна служба примусового виконання Фінляндії. Вона підпорядковується Міністерству юстиції. Така реформа дозволила значно покращити організацію процесу примусового виконання, забезпечивши єдину відповідальність і ефективність.

Зовсім інший підхід до організації примусового виконання рішень спостерігається в Сполучених Штатах Америки. Де цей процес здійснюється через Службу Федеральних Маршалів. Вона є центральним органом, що координує діяльність маршалів та діє в рамках Міністерства юстиції США. На відміну від системи, що передбачає використання виключно судових виконавців, у США роль федеральних маршалів є значно ширшою. Вони не лише займаються виконанням судових рішень. А й беруть участь у ситуаціях, де існує загроза фізичних конфліктів чи заворушень, а також можуть залучатися до міжнародних операцій, зокрема через Інтерпол. Таке поєднання функцій дозволяє ефективно реагувати на складні ситуації та забезпечувати безпеку в процесі виконання судових рішень [33].

Аналіз зарубіжних систем примусового виконання рішень дозволяє виокремити три основні моделі організації цього процесу, які відрізняються залежно від ступеня участі держави та приватних інституцій. Перша модель — державна. У рамках якої судові виконавці є державними службовцями, що працюють безпосередньо в структурах виконавчої влади (приклади: Росія, Німеччина, Фінляндія, США). Друга модель – приватна. За нею судові виконавці працюють на основі ліцензії, не будучи частиною державної служби (приклади: Литва, Естонія, Бельгія, Люксембург). Третя модель — комбінована. Де функцію примусового виконання здійснюють як державні, так і приватні виконавці (приклад: Велика Британія). Кожна з цих моделей має свої характерні особливості, які визначають ефективність і відповідальність у процесі виконання судових рішень. При цьому варто зазначити, що кожна країна розвиває свою модель з урахуванням національних особливостей правової системи та

адміністративного устрою, що сприяє вдосконаленню національних механізмів примусового виконання рішень [91, с. 253].

Особливу увагу варто звернути на систему примусового виконання рішень у Швеції, де існує Виконавчий Кодекс, що регламентує процес примусового виконання судових рішень. Заява про виконання рішення може ґрунтуватися на судовому рішенні, наказі або постанові. Мирній угоді, ухвалі про сумарне стягнення, або рішенні, винесеному адміністративним органом. Заяви можуть подаватись як письмово, так і усно. Місцем виконання рішення є суд, на території якого проживає боржник. У справах щодо нерухомості виконання рішення здійснює суд, що розташований на території, де знаходиться це майно. Важливо зазначити, що в Швеції справи щодо примусового виконання поділяються на публічні та приватні. Публічні справи включають стягнення штрафів, податкових та митних зборів. У той час як усі інші справи відносяться до категорії приватних справ [76].

Окремо варто виділити децентралізовані моделі міжнародного адміністративно-правового забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби. Система примусового виконання в країнах Європейського Союзу постійно еволюціонує. Що пов'язано з постійними змінами в правових та адміністративних структурах. У деяких країнах, таких як Франція, США, Польща та Угорщина. Забезпечення примусового виконання рішень здійснюється через поєднання державних і приватних інституцій. Відзначимо, що в таких країнах, як Велика Британія, частина функцій і повноважень щодо виконання рішень передається приватним організаціям. Це дозволяє знизити витрати та підвищити ефективність роботи. Водночас в інших країнах, таких як Німеччина, Швеція, Фінляндія та Іспанія, існують моделі, в яких примусове виконання здійснюють виключно державні органи, що забезпечує централізацію та чітку відповідальність. Для України важливою є модель, що поєднує державні та приватні інституції у процесі примусового виконання рішень. Подібно до французької системи. Вважаємо, що ця модель повинна бути підтримана та вдосконалена, оскільки вона дозволяє знизити кадрові навантаження на

державні органи та зменшити витрати на їх утримання. Зокрема, це має сприяти оптимізації системи органів державної виконавчої служби. Що є актуальним у зв'язку з дефіцитом ресурсів в Україні. Модель, заснована на поєднанні державних і приватних інституцій, відповідає міжнародним зобов'язанням щодо модернізації системи примусового виконання рішень. Проте якість і ефективність цієї системи в Україні на даному етапі ще перебуває на досить низькому рівні. Необхідно провести ряд реформ, спрямованих на поліпшення управлінських механізмів та підвищення результативності виконавчої служби. Що є важливим кроком у напрямку покращення правової системи країни в цілому.

ВИСНОВКИ

У магістерському дослідженні здійснено теоретичне узагальнення й запропоновано деякі підходи щодо удосконалення організації діяльності державної виконавчої служби на районному рівні в Україні і сформульовано практичні рекомендації з поліпшення організаційної регламентації організації та функціонування даної служби. Отже, найбільш вагомими із них є такими:

1. Узагальнюючи аналіз співвідношення понять «державне управління», «публічне адміністрування» та «публічне управління», можна стверджувати, що Україна, орієнтуючись на європейський шлях розвитку, повинна спрямовувати свої зусилля на удосконалення управлінської моделі, керуючись досвідом розвинених країн. Трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні, вимагають глибокого вивчення кращих зарубіжних тенденцій і практик. А також аналізу їх ефективних результатів. Важливим аспектом є адаптація цих міжнародних підходів до національних реалій. Що дозволить врахувати специфічні особливості української правової та адміністративної системи. Удосконалення моделі управління державою має сприяти підвищенню ефективності публічного управління, що є важливим для успішної інтеграції України в європейське співтовариство.

2. Констатовано, що згідно з аналізом, головним призначенням державної виконавчої служби в Україні є забезпечення всебічного процесу примусового виконання рішень юрисдикційних органів, що включає організаційне, юридичне, психологічне, технічне та інші аспекти. Важливим елементом цієї діяльності є досягнення кінцевої мети виконавчого провадження — реальне, своєчасне та повноцінне виконання рішення, що було ухвалене юрисдикційним органом. Сутність функціонування ДВС розкривається через можливість застосування примусових засобів у процесі реалізації її повноважень, що є основним інструментом забезпечення виконання рішень. Метою діяльності державної виконавчої служби є своєчасне, ефективне та безсторонне примусове виконання

рішень. Що відповідно до законодавства підлягають виконанню, що забезпечує правову стабільність і сприяє зміцненню правопорядку в державі.

3. Доведено, що для ефективного функціонування державної виконавчої служби в Україні необхідним є створення в її складі спеціалізованого силового підрозділу. Основним завданням такого підрозділу буде сприяння виконанню рішень юрисдикційних органів шляхом усунення фізичних перешкод, що можуть виникати під час здійснення державними виконавцями заходів примусового характеру. Враховуючи специфіку та важливість функцій ДВС, доцільно інтегрувати цю службу до системи правоохоронних органів, надавши державним виконавцям відповідний статус працівників правоохоронних структур. Це забезпечить підвищену правову захищеність і дозволить ефективніше реалізовувати повноваження щодо примусового виконання рішень. У той же час існуючі пропозиції щодо роздержавлення інституту примусового виконання рішень юрисдикційних органів виглядають сумнівними, оскільки в умовах сучасного етапу розвитку України важливо зберігати і посилювати авторитет держави та її органів. Цей процес включає зміцнення державних структур через підвищення їх спроможності і ролі у забезпеченні правопорядку та реалізації правосуддя.

4. Встановлено, що незалежність органів примусового виконання судових рішень є ключовим фактором, що визначає оперативність виконавчого провадження. Прикладом ефективності цієї моделі є практика Швеції, де було досягнуто найвищих показників оперативності виконання судових рішень у Європі. Це стало можливим завдяки створенню виконавчого агентства, яке функціонує як незалежний орган виконавчої влади і не підпорядковується судовій владі. Таке структурне рішення забезпечує високий рівень ефективності та своєчасності виконання судових рішень, що не має аналогів в інших європейських країнах. Враховуючи успіхи Швеції, для України є доцільним закріплення за ДВС статусу центрального органу виконавчої влади. Цей орган мав би знаходитися під контролем Міністерства юстиції, що забезпечить

належний рівень координації, управління та моніторингу діяльності, сприяючи вдосконаленню національної системи примусового виконання рішень.

5. Основним напрямком діяльності органів, що виконують функції примусового виконання рішень, є реалізація правоохоронної функції, яка проявляється у забезпеченні прав, свобод і законних інтересів громадян, а також у протидії правопорушенням. Важливо врахувати, що кожен правоохоронний орган здійснює цю функцію, враховуючи специфіку суспільних відносин, у межах яких він має повноваження. В результаті аналізу основних та спеціальних ознак, а також завдань Державної виконавчої служби, встановлено, що вона наділена широким спектром владних повноважень, що дозволяє їй ефективно здійснювати свою діяльність у сфері примусового виконання рішень. Ці повноваження визначають специфічні особливості цієї служби, що дають підстави віднести її до системи органів правоохоронної діяльності. У той же час, специфіка її функцій і завдань вирізняє Державну виконавчу службу серед інших суб'єктів, що здійснюють подібну діяльність у зазначеній сфері, підкреслюючи її унікальну роль в забезпеченні виконання рішень юрисдикційних органів.

6. Показано, що запровадження інституту приватних виконавців сприятиме створенню конкуренції в сфері примусового виконання рішень. Це дозволить стягувачам самостійно обирати між державними та приватними виконавцями. Такий підхід має значний потенціал для зниження навантаження на державних виконавців, що, в свою чергу, сприятиме зростанню ефективності їх роботи. Крім того, введення приватних виконавців дозволить стягувачам отримати більшу гнучкість у виборі виконавця, що відповідатиме їхнім інтересам та конкретним обставинам справи. Це забезпечить більшу конкурентоспроможність системи примусового виконання, що підвищить загальний рівень ефективності цієї діяльності. Загалом, впровадження інституту приватних виконавців стане важливим кроком у вирішенні проблемних аспектів, що виникають у сфері примусового виконання рішень, і дозволить забезпечити більш оптимізовану та результативну роботу системи загалом.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Боже І. Практика виконання судових рішень у Латвії. *Вісник центру комерційного права*. 2009. № 4. С. 6-8.
2. Буга В. Запровадження інституту приватних виконавців. *Правовий часопис Донецького університету*. 2016. № ½. С. 128-134.
3. Бюджетний кодекс України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/2456-17.
4. Вагонова О. Г. Організація діяльності органів державної влади: навч. посіб. / О. Г. Вагонова, О. В. Горпинич, В. В. Чернобаєв; М-во освіти і науки України, НТУ «Дніпровська політехніка». Д. : НТУ «ДП», 2019. 77 с.
5. Виконавче провадження в умовах воєнного стану: нові виклики і системні проблеми; порядок і організація примусового виконання рішень судів та інших органів у період воєнного стану; зупинення виконавчих дій; оскарження рішень, дій, бездіяльності виконавців; зміни і новели законодавства, судова практика. / Укл.: Копотун І. М., Коропатнік І. М., Микитюк М. А., Павлюк О. О., Пасіка С. П., Петков С. В. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 632 с.
6. Газарян С. В., Носик О. А. Організаційно-функціональна структура служби управління персоналом державного органу відповідно до принципу меритократії. *Державне будівництво*. 2017. № 1. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2017-1/doc/3/02.pdf>.
7. Глосарій Програми розвитку ООН. URL: <http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary>.
8. Гнаткович О. Управління регіональним розвитком в умовах воєнного стану. The 15th International scientific and practical conference "*The main directions of the development of scientific research*" (April 18 21, 2023) Helsinki , Finland. International Science Group . 2023. 405 p . С. 155-159.
9. Господарський кодекс України. Документ від 16.01.2003 № 436-IV. Сайт Верховної ради України. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua).
10. Грищенко К. До характеристики діяльності працівників державної виконавчої служби та приватних виконавців.

URL:<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6150>.

11. Департамент Державної виконавчої служби. URL: <https://minjust.gov.ua/ddvs/about/functional>.

12. Департамент Державної виконавчої служби. Структура. URL: <https://minjust.gov.ua/ddvs/about/structure>.

13. Департамент Державної виконавчої служби. Сумська область. URL: <https://www.sumyjust.gov.ua/sumska-oblast-3/>.

14. Державна виконавча служба України. *Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%B8>.

15. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.

16. Драгомирецька Н. М. Система публічного адміністрування. *Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє*. Київ : НАДУ, 2018. 224 с. С. 162.

17. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 р. *Збірка договорів Ради Європи. Офіційне видання*. К. : Парламентське видавництво, 2017. С. 187-199.

18. Жовнірчик Я. Ф. Державне управління регіонами. *Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. При Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Т. 5 : Територіальне управління / наук.-ред. колегія: О. Ю. Амосов (співголова), О. С. Ігнатенко (співголова) та ін. ; за ред. О. Ю. Амосова, О. С. Ігнатенка, А. О. Кузнецова. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2011. С. 75-76.*

19. Задорожня О. В., Фіолевський Д. П. Проблеми становлення Державної виконавчої служби. *Адвокат*. К., 1999. №3. С. 87-92.

20. Звіт про виконання плану роботи Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Харків) за 2023 рік. URL: <https://legalway.org/vdvs/34941051/>.

21. Йолон П. Система. *Філософський енциклопедичний словник*. К. : Абрис, 2002. С. 583-583.
22. Індекс легкості ведення бізнесу. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. URL: <https://uk.wikipedia.org/%83>.
23. Інформація щодо перейменування відділів державної виконавчої служби у зв'язку із їх виведенням із складу головних територіальних управлінь юстиції та введенням до складу міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції. URL: <https://ukrogis.com/adresi-viddiliv-derzhavno-sluzhbi-ukra-pokrovskogo-miskrajonnogo-viddilu-derzhavnoi-vikonavchoi-sluzhbi.html>.
24. Інформація щодо стану виконання виконавчих документів про застосування додаткового кримінального покарання у виді конфіскації майна. URL: <https://legalway.org/vdvs/34941051/>.
25. Князев В. М., Макаренко Е. М. Функції державної влади. *Енциклопедія державного управління* : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ, 2011. Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. колегія : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. 2011. С. 701-702.
26. Ковбасюк Ю. В., Бакуменко В. Д. Державне управління. *Енциклопедія державного управління* : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ, 2011. Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. колегія : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. 2011. 748 с. С. 157-159.
27. Ковбасюк Ю. В., Крупник А. С. Влада. *Енциклопедія державного управління* : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ, 2011. Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. колегія : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. 2011. С. 94-95.
28. Ковпаківський район. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%BD>.
29. Колодій А. Ф. Публічне врядування і публічне адміністрування.

Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.] ; Національна академія державного управління при Президентові України. К. : НАДУ, 2011. Т. 8 : Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) [та ін.] ; Львівський регіональний інститут державного управління Національна академія державного управління при Президентові України. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с. С. 488-490.

30. Команда Мінінфраструктури презентувала результати роботи та плани на 2024 рік щодо регіональної політики та децентралізації. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/komanda-mininfrastruktury-prezentovala-rezultaty-roboty-ta-planu-na-2024-rik-shchodo-rehionalnoi-polityky-ta-detsentralizatsii>.

31. Конституційний Суд України. URL: <https://ccu.gov.ua/index.php>.

32. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.

33. Концепція Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-15#Text>.

34. Косяченко К., Замкова Д. Державна виконавча служба як система правоохоронних органів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 4. С. 157-160.

35. Куц Ю. О. Якість надання управлінських послуг як чинник ефективності місцевого управління. *Державне будівництво : електрон. наук. фах. вид.* Харків : ХарПІ НАДУ, 2011. № 2. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-2/index.html>.

36. Макушев П. В. Міжнародний досвід правового регулювання діяльності представників державних органів у виконавчому провадженні / П. В. Макушев. *Альманах міжнародного права*. Випуск 6. 2014. С. 33–40.

37. Малий І. Генеза публічного управління і адміністрування України. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2017/5.pdf.

38. Мамонова В. В. Регіон. *Енциклопедія державного управління* : у 8 т.

/ Нац. акад. держ. упр. При Президентіві України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Т. 5 : Територіальне управління / наук.-ред. колегія: О. Ю. Амосов (співголова), О. С. Ігнатенко (співголова) та ін. ; за ред. О. Ю. Амосова, О. С. Ігнатенка, А. О. Кузнецова. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2011. С. 309-310.

39. Мамонова В. Державна регіональна політика: проблеми формування правової бази / В. Мамонова. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/>.

40. Мамонова В. Публічне управління та адміністрування: співвідношення та суб’єктний склад. *Актуальні проблеми державного управління*. 2020. № 1. <http://apdu.journal.kharkiv.ua/index.php/apdu/article/view/124>.

41. Мельтюхова Н. М. Система державного управління / *Енциклопедія державного управління* : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ, 2011. Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. колегія : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. 2011. С. 515.

42. Мельтюхова Н. Система державного управління. *Енциклопедичний словник з державного управління* / уклад. :Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. К. : НАДУ, 2010. С. 642.

43. Методичні рекомендації щодо підготовки та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування / уклад. С. В. Газарян. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2022. 32 с. URL: https://kbuara.kh.ua/wp-content/themes/kbuara/filesforpages/other/vymogy_mag_20190718.pdf.

44. Митяй О. Дослідження понять «державне управління» і «публічне адміністрування». *Держава та регіони*. 2018. № 1. С. 124-130.

45. Молдован В. В., Чулінда Л. І. Правознавство. 2-ге вид. Навч. посіб.

К. : Центр учбової літератури, 2010. 184 с.

46. Москаленко С. О. Держава. *Енциклопедія державного управління* : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ, 2011. Т 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. колегія : В. М. Князєв (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. 2011. - 748 с. С. 134-135.

47. Нормативно-правове забезпечення регіонального розвитку в Україні. URL: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/november08/3.htm>.

48. Павлюк Н. В. Формування нормативно-правової основи публічного управління в контексті децентралізації влади в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2017. № 1. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2017-1/doc/3/05.pdf>

49. Пільгун М. Нормативно-правове забезпечення процесу децентралізації влади в умовах реалізації стратегії сталого розвитку в Україні. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2016-5/doc/1/26.pdf>.

50. План роботи Ковпаківського відділу державної виконавчої служби місті Суми Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції України.

51. План роботи Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Харків) на 2024 рік. URL: <https://legalway.org/vdvs/34941051/>.

52. Плохута Є. П., Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання у сфері виконання судових рішень і рішень інших органів і можливості його використання в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 10. С. 462-466.

53. Положення про відділ державної виконавчої служби у Сумській області Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції.

54. Положення про Держану виконавчу службу України : Указ Президента України від 06 квітня 2011 року № 385. *Урядовий кур'єр* від 19.04.2011. № 71.

55. Про виконавче провадження. Закон України. Редакція від 01.08.2024 р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>.

56. Про затвердження Положень про відділи державної виконавчої служби Харківського області Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Харків). Наказ. URL: <https://ukrogis.com/adresi-viddiliv-derzhavno-sluzhbi-ukra-pokrovskogo-miskrajonnogo-viddilu-derzhavnoi-vikonavchoi-sluzhbi.html>.

57. Про затвердження Порядку роботи з документами в органах державної виконавчої служби : Наказ Міністерства юстиції України від 25.12.2008 N 2274/5. URL: <https://legalway.org/vdvs/34941051/>.

58. Про затвердження Порядку формування і ведення Єдиного реєстру приватних виконавців України: Наказ Міністерства юстиції України 05.08.2016 № 2431/5. *Офіційний вісник України від 23.08.2016. 2016 р., № 64, стор. 450, Ст. 2181, код акту 82814/2016.* URL: <https://legalway.org/vdvs/34941051/>.

59. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-15#Text>.

60. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. Дата оновлення: 23.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 21.11.2019).

61. Про місцеві державні адміністрації. Закон України від 09.04.1999 № 586-14. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

62. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text>.

63. Про перейменування відділів державної виконавчої служби. Наказ Міністерства юстиції України від 14 червня 2021 року №2434/5. URL: <https://ukrogis.com/adresi-viddiliv-derzhavno-sluzhbi-ukra-pokrovskogo-miskrajonnogo-viddilu-derzhavnoi-vikonavchoi-sluzhbi.html>.

64. Про прокуратуру України : Закон України від 14 жовтня 2014 року

№ 1697-VII // Голос України від 25.10.2014 № 206.

65. Про службу в органах місцевого самоврядування. Закон України від 07 черв. 2001 р. № 2493-III. Редакція від 28.01.2020. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.

66. Про співробітництво територіальних громад. Закон України від 17.06.2014 №1508-УІІ. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show18> .

67. Про утворення та ліквідацію районів. Постанова Верховної Ради України від 7 липня 2020 року № 807-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text>.

68. Про центральні органи виконавчої влади. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>.

69. Публічна влада. *Вікіпедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.

70. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.

71. Регіональна політика та місцеве самоврядування : підручник / Ю. О. Куц, В. В. Мамонова, В. В. Наконечний, О. В. Ольшанський; за заг. ред. д.держ.упр., проф. В. В. Мамонової. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2018. 208 с.

72. Романовська О. І. Особливості правового статусу органів державної виконавчої служби України. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право*. 2020. Вип. 19. С. 89-96.

73. Романовська О. І. Природа адміністративно-правового забезпечення органів державної виконавчої служби в Україні. *Адміністративне право та процес: актуальні проблеми та шляхи вирішення* : тези доп. учасників наук.-практ. семін. (м. Харків, 21 лютого 2020 р.) / Наук.-дослід. ін-т публ. політики і соц. наук. Харків, 2020. С. 90-92.

74. Сабурова Г. Основні напрями розвитку системи публічного управління в Україні. *Теорія та історія державного управління*. 2021. Вип. 21. С. 23-27.

75. Система. *Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%83>.

76. Сіверин Д. В. Зарубіжний досвід діяльності органів, що здійснюють повноваження, пов'язані із виконанням судових рішень, та його адаптація до вітчизняної правової система. *Європейські перспективи*. 2014. № 3. С. 81–87.

77. Стале ендегенне зростання регіонів України в умовах децентралізації : монографія / ред. І. З. Сторонянська. Львів : Ін-т регіон. дослідж. НАН України, 2019. 501 с.

78. Стратегія розвитку Луганської області на 2021-2027 роки. Затверджено Розпорядженням голови ОДА-керівника обласної ВЦА від 26.03.2020 року. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/regionalni-strategiyi-rozvytku-na-period-do-2027-roku/strategiya-rozvytku-luganskoyi-oblasti-na-2021-2027-roky/>

79. Стратегія розвитку Полтавської області до 2027 року. Затверджено рішенням пленарного засідання 29 сесії Полтавської обласної ради VII скликання від 20.12.2019 року. URL: <http://www.adm-pl.gov.ua/page/strategiya-rozvitku-poltavskoyi-oblasti-do-2027-roku>.

80. Стратегія розвитку Харківської області на 2021 – 2027 роки. URL: <https://kharkivoda.gov.ua/oblasna-derzhavna-administratsiya/struktura-administratsiyi/strukturni-pidrozdili/717/102538>

81. Сурмін Ю. П. Система соціальна. *Енциклопедичний словник з державного управління* / уклад. :Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. К. : НАДУ, 2010. С. 646.

82. Сурмін Ю. Система. *Енциклопедія державного управління* : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ, 2011. Т. 2 : *Методологія державного управління* / наук.-ред. колегія : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) та ін. 2011. 692 с. С. 561-563.

на муніципальний рівень / Ю. Шаров, І. Чикаренко. URL: www.nbuv.gov.ua.

94. Шаров Ю. П., Чикаренко І. А. Управління. *Енциклопедія державного управління* : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ, 2011. Т 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. колегія : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. 2011. 748 с. С. 675-676.

95. Яценко В. Організаційна структура державного управління: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. № 4. С. 118-121.

96. Яцук В. А. Система публічного управління. *Публічне управління : термінол. слов.* / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. Київ : НАДУ, 2018. 224 с. С. 163.

97. Cantillon R. *Essay on the Nature of Commerce in General*. Ed. H. Higgs / R. Cantillon. London: Macmillan & Co., 2012. 193 p.

98. Lietuvos Metrika. Užrašymų knyga / Parengė: I. Ilarienė, L. Karalius, D. Antanavičius (tekstai lotynų kalba). Vilnius, 2011. 1012 p.

99. Nemes Juraj. *New Public Management and its Implementation in the CEE Region: What do we know and where do we go?* *International Public Administration Review*. 2010. Volume 1–2. URL: <http://uprava.fu.uni-lj.si/index.php/IPAR/article/viewFile/151/148>.

100. Osborne, D and Gaebler, T. *Reinventing Government: How the Entrepreneurial Spirit is transforming the Public Sector*, Reading, Mass., Addison Wesley. 1992. 427 p.

101. Reva V. *Foreign Experience in the Legal Regulation of the Procedure for Appealing Decisions, Actions or Omissions of the Customs Authorities of Ukraine*. *European Reforms Bulletin*. 2020. №1. P. 81-87.

102. Romanovska O. *Principles of Administrative and Legal Support of the State Executive Service: Classification and General Characteristics*. *European Reforms Bulletin*. 2020. №1. P. 88-94. (Luxembourg).

ДОДАТКИ

Додаток А
Функції Державної виконавчої служби

Функції державної виконавчої служби	Функції внутрішньої організації (управлінські)	Функції зовнішнього регулювання (виконавські)
безпосереднього керівництва	загальне керівництво діяльністю структурних підрозділів, організація роботи з примусового виконання рішень юрисдикційних органів	своєчасне, повне, неупереджене виконання рішень юрисдикційних органів
методичного керівництва	аналітичне, інформаційне, методичне забезпечення працівників	освітньо-роз'яснювальна робота з населенням через періодичні видання, Інтернет, телебачення
кадрового забезпечення	добір кадрів, ведення кадрового резерву, підвищення кваліфікації працівників	
матеріально-технічного забезпечення	планово-фінансова діяльність, ведення реєстру виконавчих проваджень	доступ до реєстру виконавчих проваджень, управління об'єктами державної власності
контролююча	перевірка діяльності	розгляд звернень громадян

Додаток Б

Повноваження посадових осіб ДВС

Повноваження посадових осіб Державної виконавчої служби України	
Організаційні (управлінські) повноваження (з організації діяльності)	Виконавські повноваження (із безпосереднього виконання рішень юрисдикційних органів)
повноваження із здійснення заходів щодо самостійного виконання боржником рішення, прийнятого стосовно нього	повноваження із здійснення заходів щодо примусового виконання рішень
повноваження із здійснення заходів щодо підготовки до вчинення примусового виконання рішення	
повноваження із безпосереднього примусового виконання рішень юрисдикційних органів	
повноваження із контролю за виконанням	